

YUHANA KA YESU TA KIBARO DIMAN MIN SÈBÈ

Kitabu faamucogo

Yuhana le kera nin kitabu sèbèbaga ye. I n'a fo ale yere tun be ni Yesu ye, a ka fen o fen sebe, a yere na ka o bee ye.

Kitabu daminakumaw be Yesu ta Alaya le yira. Yesu le be wele ko Kuma, min tun be ni Ala ye, min tun ye Ala ye, ani min kera adamaden ye ka na sigi an ce ra (1.14). Yuhana ko nin kitabu sebekun ye janko aw y'a lon ka la a ra ko Yesu le ye Kisibaga ye, Den min bora Ala ra, ani janko o lanaya koson aw ye panamanya soro a togo baraka ra (20.31).

Yesu ka baara min ke k'a to Galile mara ra, Yuhana ta kitabu be o le lakari an ye. A be Yesu ta tagamasiyenw lakari ka o tugutugu jogon na, ani a ta waajuriw.

Matiyu k'a yira ko Yesu ye Kisibaga ye, Marika k'a yira ko Yesu ye Ala ta baarden ye, Luka k'a yira ko Yesu kera adamaden ye; nka Yuhana ta kitabu b'a yira an na ko Den min bora Ala ra*, ko Yesu ye o le ye.

Kitabu sebebaga be talen caman ke ka Yesu cogo yira: A ko Yesu ye yeelen ye dununamogow fe, ani domunifen min be panamanya di, ani ji min be panamanya di; Yesu le ye sagaw ta donda ye, ani sagagbenbagaruman, ani rezensun, ani can, ani min be suw lakunu, ka panamanya di mogow ma.

Kitabu ta hayan belebeleba kera Yuhana 3.16 ye, min be Ala ta kanuya ni a ta kisiri ko yira an na. «Sabu Ala ka dununamogow kanu haali fo Den kelenpe min bora Ala ra, a ka o di ka a ke saraka ye, janko ni mogow o mogow ka la o Den na, o tigi kana taga halaki lahara, nka o tigi ye panamanya banbari sorow.»

Kitabu konokow

Kitabu daminakumaw (1.1-18)

Yuhana Batizerikebaga ta karamogoden folow (1.19-51)

Yesu k'a ta baara damina kene kan mogow jana (2-12)

Yesu ka a tagako fo sankolo ra (13-17)

Yesu ta tawo ni a ta saya (18-19)

Yesu kununa k'a yere yira karamogodenw na (20-21)

Kuma kera yeelen ni panamanya ye

¹ Folofolo k'a sorow fen si tun ma dan folow, min be wele ko Kuma, o tun be yi. O Kuma ni Ala tun be jogon fe, o Kuma ye Ala ye. ² Kabini folofolo o Kuma ni Ala be jogon fe. ³ Ala ka fen bee dan ale le baraka ra. Fen o fen danna fana, o si ma dan ale ko. ⁴ Panamanya tun be sorow ale le ra. O panamanya le tun be yeelen bo mogow ye. ⁵ O yeelen be manamana dibi ra, nka dibi ma son a ma.

⁶ Wagati do nana se, Ala ka ce do ke a ta ciraden ye, o ce togow tun ye ko Yuhana. ⁷ A nana ka na seereya le ke, ka yeelen ko fo mogow ye, janko a ta kuma sababu ra bee ye la o yeelen ta ko ra. ⁸ Ale yere tun te yeelen ye, nka a nakun tun ye dorow ka na yeelen seereya ke mogow ye.

⁹ O yeelensobe le tun nana dunuƚa kɔnɔ ka na yeelen bɔ adamadenw bɛɛ ye.

¹⁰ Nka can ra, Kuma tun bɛ dunuƚa ra kakɔrɔ, sabu ale le baraka ra dunuƚa danna. O bɛɛ n'a ta, a nana dunuƚa ra minke, mɔgɔw m'a lon. ¹¹ A nana a yere ta mɔgɔw fe, nka a ta mɔgɔw ma sɔn a ra. ¹² Nka mɔgɔ minw sɔnna a ra, a ka olugu ke Ala denw ye. ¹³ O ma o Aladenya sɔrɔ i ko adamaden bɛ woro cogo min na; adamaden sago te, mɔgɔ si sago te, nka Ala yere sago lo.

Kuma kera adamaden ye

¹⁴ Ayiwa, o Kuma kera adamaden ye. A nana sigi an ce ra. Nɛɛma ni can dafanin tun b'a fe. An fana ka a nɔrɔ ye. Den* kelenpe min bɔra Fa Ala ra, ale ta nɔrɔ lo. ¹⁵ Ayiwa, Yuhana ka ale ta ko le fɔ, ka perɛn k'a fɔ mɔgɔw ye ko: «Ne tun ka min ko fɔ ko a bɛna na ne kɔ fe, ko nka a bɛ ne ƚa, sabu sani ne ye woro, ale tun bɛ yi kakɔrɔ, ale le ye nin ye.»

¹⁶ Ayiwa, a ka an bɛɛ wasa a ta nɛɛma baraka ra, ka nɛɛma an ye lon bɛɛ. ¹⁷ Sabu sariya* nana cira Musa le sababu ra, nka nɛɛma ni can, o nana Yesu Kirisita le sababu ra. ¹⁸ Adamaden si ƚa ma la Ala kan ka ye; Den min bɔra Ala ra*, ni a bɛ ni Fa Ala ye, ale le ka Ala lonniya di an ma.

Yuhana ta waajuri

(Matiyu 3.1-12; Marika 1.1-8; Luka 3.1-18)

¹⁹ Ayiwa, Yahudiyaw kuntigiw ka sarakalasebaga* dɔw ci Yuhana fe, ani Alabatosoba baaraden dɔw; o bɔra Zeruzalemu ka taga Yuhana ƚininka ko: «Ele ye ƚontigi le ye?» Yuhana ka seereya min fɔ, o le ye nin ye. ²⁰ Yuhana ka a

gbeya k'a fɔ o ye, a ma a dogo; a ko: «Kisibaga* min layiri tara, ne tɛ o ye.» ²¹ O k'a pininka ko: «O tuma ele ye jontigi le ye? Cira Iliya* wa?» A ko: «Ne tɛ Iliya ye.» O ko tuun ko: «Cira min ko fora, ele lo wa?» A ko: «Ɔn-Ɔn.» ²² O ko: «O tuma ele ye jontigi le ye? Dɔ fɔ an ye kɛ, janko an ye taga o fɔ an cibagaw ye. Ele bɛ i yɛɛ jate jontigi le ye?» ²³ Yuhana ka o jaabi ni cira Ezayi ta kuma ye. A ko: «Pɛrɛnkan min bɛ bɔ kongo kɔnɔ k'a fɔ ko: <Aw ye sira labɛn Matigi ye,> ne le ye o pɛrɛnkan ye.»

²⁴ Minw tun cira Yuhana fɛ, olugu tun ye Farisi dɔw ye. ²⁵ O ka a pininka tuun ko: «Ayiwa, ni i tɛ Kisibaga ye, i tɛ Iliya ye, i fana tɛ Cira ye, o tuma mun kosɔn ele bɛ mɔgɔw batizera?» ²⁶ Yuhana ko: «Ne bɛ mɔgɔw batize ji dama le ra; nka mɔgɔ dɔ wɛɛ bɛ aw cɛ ra, aw ma o tigi lɔn. ²⁷ Ale bɛna na ne kɔ fɛ; ne man kan hali k'a ta sanbara juru foni ka a bɔ a sen na.»

²⁸ Ayiwa, o kow bɛɛ kɛra Betani, Zuriden ba kɔ fɛ; Yuhana tun bɛ mɔgɔw batizera o yɔrɔ le ra.

Yesu ye Ala ta Sagaden ye

²⁹ Ayiwa, o dugusagbɛ, Yuhana ka Yesu nato ye a fɛ; a ko mɔgɔw ma ko: «Ala ta Sagaden* le ye nin ye, min bɛna dunɔnamɔgɔw ta jurumun bɔ o kunna. ³⁰ Ne tun ka ale le ko fɔ aw ye ko mɔgɔ dɔ bɛna na ne kɔ fɛ, ko nka a bɛ ne ja, sabu sani ne ye woro, ale tun bɛ yi kakɔrɔ; ale le ye nin ye. ³¹ Ne yɛɛ fana tun ma a lɔn fɔlɔ; nka ne nana

* **1:21** 1.21 Iliya: Dɔw b'a fɔ a ma ko Eli. **1:23** 1.23 Nin kuma fora Ezayi 40.3.

mogow batize ji ra, janko o ye ke sababu ye k'a to ne ye a yira Izirayelimogow ra.»

³² Ayiwa, Yuhana ka seereya ke Yesu ta ko ra, ko: «Ne ka Nin Saninman* jigito ye ka bo sankolo ra i ko jenetugani ka na sigi a kan. ³³ Ne yere tun ma a lon. Nka min ka ne ci ka na mogow batize ji ra, ale tun k'a fo ne ye ko: <Ni i nana Nin Saninman* jigito ye ka na sigi mogow min kan, o tigi le bena mogow batize ni Nin Saninman* ye.>

³⁴ Ayiwa, ne nana a ye ten, ne fana ka o seereya ke, ko Den min bora Ala ra* ko nin lo.»

Yesu ta karamogoden folow

³⁵ Ayiwa, o dugusagbe, Yuhana tun be ni a ta karamogoden fla ye tuun. ³⁶ A ka Yesu temeto ye minke, a k'a fo ko: «Ala ta Sagaden* ye nin ye.» ³⁷ Karamogoden fla ka o men minke, olugu ka tugu Yesu ko. ³⁸ Yesu ka a ja munu ka o ye a yere ko; a ko o ma ko: «Aw be mun le jini?» O ko Yesu ma ko: «Rabi*, i ta so be min?» (Rabi korow ye ko Karamogow). ³⁹ Yesu ko o ma ko: «Aw ye na ka na a fle.» O tagara ni a ye ka taga a ta so ye. A tun kera wulada wagati le ra. O tora ni a ye o lon tere to bee ra.

⁴⁰ Karamogoden fla minw tun ka Yuhana ta kuma men ka tugu Yesu ko, o ra kelen togow tun ye ko Andere, Simon Piyeri balemace tun lo.

⁴¹ Andere le konna ka taga a balemace Simon fe, ka taga a fo a ye ko: «An ka Masiya ye.» (Masiya, o korow ye ko Kirisita.) ⁴² Andere tagara ni Simon ye Yesu fe. Yesu ka Simon fle, k'a fo ko: «Ele le ye Yuhana dence Simon ye! Nka i togow bena la ko Sefasi.» (Sefasi, o korow ye ko farakuru.)

Filipe ni Natanayeli tugura Yesu ko

⁴³ O dugusagbe Yesu ko a be taga Galile; a tagato, a ka Filipe ye. A ko Filipe ma ko: «Tugu ne ko.» ⁴⁴ Filipe tun be bo Betisayida; o tun ye Andere ni Piyeri fana ta dugu le ye. ⁴⁵ Filipe tagara Natanayeli ye minke, a k'a fo a ye ko: «Cira Musa tun ka mogɔ min ko fo a ta sariya* kitabuw ra, ani cira tow fana ka min ko fo, an ka o ye: Yesu min be bo Nazareti, ale lo, Yusufu dence.» ⁴⁶ Natanayeli ko Filipe ma ko: «Yala fenpuman be se ka bo Nazareti wa?» Filipe ko: «Ayiwa, i yere ye na a fle sa.»

⁴⁷ Kabini Yesu ka Natanayeli nato ye, a ko: «Nin ye Izirayeliden yereworo le ye, nanbara te min jusukun na.» ⁴⁸ Natanayeli ko: «Ele ka ne lon cogo di?» Yesu ko: «Ka i to torosun korɔ, sani Filipe ye taga i wele, ne ja tun be i ra yi.» ⁴⁹ Natanayeli ko: «Rabi*, Den min bora Ala ra*, ele lo; ele le ye Izirayeli* ta masace ye.» ⁵⁰ Yesu ko: «Ne k'a fo i ye minke ko ka i to torosun korɔ, ko ne ja tun be i ra, o dorɔn le kosɔn i lara ne ra ke. I bena ko dow ye minw ka bon ni nin ye.» ⁵¹ Yesu ko fana ko: «Can ra, ne b'a fo aw ye ko lon do aw bena sankolo dayelenin ye, ka Ala ta melekew yelento ni o jigito ye ne kunna, ne Min kera Adamaden ye*.»

2

Kɔɔɔya min kera Kana

¹ Ayiwa, tere fla temenin ko, kɔɔɔya do tun be kera Kana, Galile mara ra. Yesu bamuso tun be o

kɔɔɔya ra. ² O tun ka Yesu ni a ta karamɔɔɔdenw fana wele ka taga o kɔɔɔya ra.

³ Ayiwa, ka o to janagbe ra, duven nana dɛɛ o fɛ. Yesu bamuso k'a fɔ a ye ko: «O ta duven dɛɛɛra.» ⁴ Yesu k'a fɔ a bamuso ye ko: «Ne bamuso, i kana hami o ra; nka ne ta wagati ma se ban.»

⁵ Ayiwa, a bamuso k'a fɔ baardenw ye ko: «Ni a nana fɛn o fɛn fɔ aw ye, aw ye o kɛ.»

⁶ O y'a sɔɔɔ Yahudiyaw ta kabakurudaga wɔɔɔɔ tun bɛ yi. Yahudiyaw tun bɛ o yɛɛ saninya ni o dagaw ta ji le ye ka kapa ni o ta landa ye. Ji litiri biseegi walama kɛmɛ ni mukan tun bɛ se ka don o kabakurudagaw bɛɛ kelen kelen kɔɔɔ. ⁷ Ayiwa, Yesu ko baardenw ma ko: «Aw ye nin dagaw bɛɛ fa ni ji ye.» Baardenw ka o bɛɛ fa fɔ ka se o da kɔɔɔ. ⁸ O kɔ, a ko baardenw ma ko: «Aw ye a bi sisan ka taga a di domuniko janabɔbaga ma.» O k'a bi ka taga a di.

⁹ Ayiwa, ji yɛɛmana ka kɛ duven ye; domuniko janabɔbaga ka o nɛnɛ. Ale tun ma o duven bɔyɔɔɔ lɔn, nka baardenw kɔni tun ka a bɔyɔɔɔ lɔn. Domuniko janabɔbaga ka kɔɔɔɔ wele, ¹⁰ ka na a fɔ a ye ko: «Mɔɔɔ bɛɛ bɛ duvendiman le di mɔɔɔw ma fɔlɔ; ni o ka o min caman tuma min na, min man di kɔɛbɛ, o bɛ sɔɔɔ ka o di o ma. Nka ele ka duvendiman to kɔ fɛ!»

¹¹ Ayiwa, o le kɛra Yesu ta tagamasiyɛn fɔlɔ ye. O kɛra Kana, Galile mara ra. A k'a ta sebgaya yira a ta karamɔɔɔdenw na o cogo le ra; olugu lara a ra.

12 O kɔ, Yesu tagara Kaperinahumu, ani a bamuso, ani a balemaw, ani a ta karamɔɔɔdenw. O ka tere dama ke yi.

Yesu ka fiyeerekeɓagaw gben ka bo Alabatosoba kɔɔ
(*Matiyu 21.12-13; Marika 11.15-17; Luka 19.45-46*)

13 Ayiwa, Yahudiyaw ta Jonyaban panagbe* tun be surunyara. Yesu tagara Zeruzalemu.

14 Yesu ka mɔɔɔ dɔw sɔɔɔ Alabatosoba lu kɔɔ, olugu be misiw ni sagaw ni jenɛtuganiw fiyeerera; warifalenbagaw fana tun be yi*. 15 Yesu ka jurukise dɔ ke bisan ye ka o beɛ gben ka bo Alabatosoba lu kɔɔ, ani o ta misiw ni o ta sagaw beɛ. A ka warifalenbagaw ta wariw beɛ janjan, ka o ta tabaliw noninɔni ka benben. 16 O kɔ, a k'a fo jenɛtugani fiyeerebagaw ye ko: «Aw ye nin fenw ta ka bo yan; aw kana ne Fa ta bon ke jagokɛyɔɔ ye.» 17 Yesu ka o ke minkɛ, a ta karamɔɔɔdenw hakiri jigira ko a sebera Kitabu kɔɔ, ko:

«I ta so ko hami be ne jenina ne jusukun na i n'a fo tasuma.»

18 Ayiwa, Yahudiyaw ta namɔɔɔw ka Yesu nininka ko: «I be se ka tagamasiyen juman le ke k'a yira an na ko jo be i fe ka nin kow ke?» 19 Yesu ka o jaabi ko: «Aw ye Alabatosoba nin ci; ne bena a lo kokura tere saba kɔɔ.» 20 Yahudiyaw ko: «E, o ka san binaani ni wɔɔɔ le ke nin

---

* **2:14** 2.14 O mɔɔɔw tun be beganw fiyeere sarakabobagaw le ma, walama ka wari falen o ye. **2:17** 2.17 Nin kuma fora Zaburu 69.10.

Alabatosoba min lori ra, ele bena o lo kokura tere saba kɔnɔ!»

²¹ Nka Yesu tun be kumana Alabatosoba min ko ra, o tun ye a yere farikolo le ye. ²² Ayiwa, Yesu nana kunu minke ka bo saya ra, a ta karamogodenw hakiri jigira a ra ko Yesu tun ka o fo. O lara Ala ta Kuma ra. Yesu tun ka kuma min fo fana, o lara o ra.

Yesu ma la mogo dow ta lanaya ra

²³ Ayiwa, ka Yesu to Zeruzalemu, Jonyaban janagbe* ra, mogo caman lara a ra a ta tagamasiyen keninw koson. ²⁴ Nka Yesu tun ma la o ta lanaya ra, sabu a tun ka o bee jusukun lon. ²⁵ A mako tun t'a ra fana ko mogo do ye na do ta kopaw fo ale ye, sabu adamaden jusukun cogo ye min ye, a ka o lon.

3

Yesu ni Nikodemu ta baro

¹ Ayiwa, ce do tun be Farisiw* ra, min togo tun ye ko Nikodemu; Yahudiyaw ta jamogo do tun lo. ² Lon do, su fe a nana Yesu fe ka na a fo a ye ko: «An karamogo, an koni k'a lon jate ko Ala le ka ele ci ka na an karan; sabu i be kabako minw kera nin ye, mogo si te se ka o ke ni Ala te ni o tigi ye.»

³ Yesu k'a jaabi ko: «Can ra, ne b'a fo i ye ko ni mogo min ma woro kokura, o tigi te se ka don Ala ta Masaya* ra fiyewu.»

⁴ Nikodemu ko: «Ni mogo korora ka ban, a be se ka woro cogo di tuun? Yala a be se ka kosegi a bamuso kono ka woro kokura tuun wa?»

⁵ Yesu ka a jaabi ko: «Can ra, ne b'a fɔ i ye ko ni mɔgɔ min ma woro ji ni Nin Saninman* baraka ra, o tigi tɛ se ka don Ala ta Masaya ra. ⁶ Sabu min worora adamadenw baraka ra, adamadenya cogo le bɛ kɛ o ra. Nka ni min worora Nin Saninman baraka ra, Nin Saninman cogo le bɛ o tigi ra. ⁷ Ayiwa, ne k'a fɔ i ye minke ko aw ka kan ka woro kokura, o kana i kɔnɔnɔban. ⁸ I m'a ye, fɔɔ bɛ fiye ka taga yɔɔ min ka di a ye, i bɛ a mankan mɛn, nka i tɛ a bɔyɔɔ lɔn, i tɛ a tagayɔɔ lɔn fana. Mɔgɔ min worora Nin Saninman baraka ra, o tigi ta bɛ ten le.»

⁹ Ayiwa, Nikodemu ko Yesu ma ko: «O bɛ se ka kɛ cogo di sa?» ¹⁰ Yesu ka a jaabi ko: «Ele min ye Izirayeli* karamɔgɔba ye, ele ma o lɔn wa?» ¹¹ Yesu ko a ma ko: «Ne b'a fɔ i ye can ra, ko an ka min lɔn, an bɛ o le fɔ; an bɛ min ye, an bɛ kɛ o le seere ye fana. Nka aw t'a fɛ ka sɔn an ta seereya ma. ¹² Ko minw bɛ kera dunuɔa ra yan, ni ne bɛ o fɔ aw ye, ni aw ma se ka la o ra, ko minw bɛ kera sankolo ra, ni ne ka o fɔ aw ye, aw bɛna la o ra cogo di? ¹³ Mɔgɔ si ma yɛlɛn ka taga sankolo kɔnɔ, fɔ min jigira ka bɔ sankolo ra; Min kera Adamaden ye*, ale le bɛ o ye.

¹⁴ «Ayiwa, cira Musa ka sa siranegeraman kɔrɔta cogo min na kongokolon kɔnɔ, jagboya lo ko Min kera Adamaden ye*, o fana ye kɔrɔta o cogo ra*, ¹⁵ janko ni mɔgɔ o mɔgɔ ka la a ra, o tigi ye janamanya banbari sɔɔ. ¹⁶ Sabu Ala ka dunupamɔgɔw kanu haali fɔ Den* kelenpe min bɔra Ala ra, a ka o di ka a kɛ saraka ye,

---

* **3:14** 3.14 Nin ko kera yɔɔ min na: Jateri 21.4-9.

janko ni mɔgɔ o mɔgɔ ka la o ra, o tigi kana halaki, nka o tigi ye janamanya banbari sɔrɔ. ¹⁷ Den min bɔra Ala ra*, Ala ma o ci dunuɓa ra ka na kiti ben mɔgɔw kan, nka a ka a ci le, janko dunuɓamɔgɔw ye kisi a sababu ra.

¹⁸ «Ni mɔgɔ min ka la a ra, Ala tena kiti ben o tigi kan; nka ni mɔgɔ min ma la a ra, kiti benna o tigi kan ka ban, sabu Den kelenpe min bɔra Ala ra, a ma la o ra. ¹⁹ O kiti kun le ye nin ye: Ala ta yeelen nana dunuɓa ra, nka dibi diyara mɔgɔw ye ka tɛmɛ yeelen kan, sabu o ta kɛwalew ka jugu. ²⁰ Sabu mɔgɔ o mɔgɔ bɛ kojugu kɛ, o bɛ yeelen kɔninya le; a tɛ sɔn ka bɔ kɛnɛ kan fana, sabu a bɛ siran ko mɔgɔw kana na bɔ a ta kɛwalejuguw kɔrɔ ma. ²¹ Nka mɔgɔ min bɛ can kan, o tigi bɛ a ta kow kɛ kɛnɛ kan, janko bɛɛ ye a ye ka a lɔn ko a bɛ tagama Ala ta sira le kan.»

Yuhana ka min fɔ Yesu ko ra

²² O kow kɔ fɛ Yesu ni a ta karamɔgɔdenw bɔra dugu kɔnɔ ka na to Zude mara ra; a tora ni o ye ka wagati dama kɛ, ka to ka mɔgɔw batize.

²³ Yuhana fana tun bɛ mɔgɔw batizera Enɔn, Salimu kere fɛ; sabu ji caman tun bɛ o yɔrɔ ra; mɔgɔw tun bɛ na a fɛ ka na batize. ²⁴ O y'a sɔrɔ Yuhana tun ma bla kaso ra fɔlɔ.

²⁵ Ayiwa, sɔsɔri dɔ nana wuri Yuhana ta karamɔgɔdenw ni Yahudiya dɔ cɛ saninyari ko ra. ²⁶ Yuhana ta karamɔgɔdenw tagara a fɔ

Yuhana ye ko: «An karamɔgɔ, i ni cɛ min tun bɛ nɔgɔn fɛ Zuriden ba kɔ, i tun ka seereya kɛ min ta ko ra, a flɛ, a bɛ mɔgɔw batizera sisan; mɔgɔw bɛɛ fana bɛ tagara ale le kɔ.» ²⁷ Yuhana ka o jaabi

ko: «Ni Ala ma fen min di mɔgɔ ma, a tɛ se ka o sɔrɔ. ²⁸ Aw yere ye ne seere ye ko ne k'a fɔ aw ye ko: «Ala ka Kisibaga* min layiri ta, ne tɛ o ye. Ala ka ne ci ka na a ɲa fɛ dɔrɔn.» ²⁹ Kɔrɔcɛ ta le bɛ kɔrɔmuso ye. Kɔrɔcɛ terice kɔni lɔnin bɛ a kɔrɔ; ni a ka kɔrɔcɛ kumakan mɛn, a bɛ ɲagari kosebɛ kɔrɔcɛ ta kumakan kosɔn. Ne ta ɲagari ye o ɲɔgɔn le ye; o ɲagari fana dafara. ³⁰ Ale ka kan ka bonya, ne ka kan ka dɔgɔya.

³¹ «Sabu min bɔra Ala ra, o le bɛ bɛɛ kunna; nka min sɔrɔra dunuɲa ra yan, o ye dunuɲa ta le ye, a fana bɛ kuma ka kapa ni dunuɲa ta cogo le ye. Nka min bɔra sankolo ra, o bɛ bɛɛ kunna. ³² A ka min ye, ani a ka min mɛn, a bɛ o le fɔ, nka mɔgɔ si fana tɛ sɔn a ta seereya ma. ³³ Ni mɔgɔ min ka sɔn a ta seereya ma, o tigi ka a yira ka a gbeya ko Ala bɛ min fɔ, o ye can le ye. ³⁴ Ala ka min ci, o le bɛ Ala ta Kuma fɔ mɔgɔw ye, sabu Ala bɛ Nin Saninman* di a ma hakeya min na, dan tɛ o ra. ³⁵ Den min bɔra Ala ra*, Fa Ala bɛ o kanu, o kosɔn a ka fen bɛɛ se bagaya di a ma. ³⁶ Ni mɔgɔ min ka la Dence* ra, o tigi bɛ ɲanamanya banbari sɔrɔ; nka ni mɔgɔ min ka ban Dence ra, o tigi tɛna o ɲanamanya sɔrɔ, nka Ala ta dimi le bɛ o tigi kan.»

4

Samarikamusu ta ko

¹ Ayiwa, Farisiw* tun k'a mɛn ko Yesu bɛ karamɔgɔden caman sɔrɔra ka o batize ka tɛmɛ Yuhana kan; Yesu tun bɔra o ko kala ma. ² K'a sɔrɔ Yesu yere tun tɛ mɔgɔw batizera, a ta

karamogodenw le tun be mogow batize. ³ O koson, Yesu bora Zude mara ra ka kosegi Galile mara ra. ⁴ Nka jagboya lo ko a tun ye Samari mara cetige.

⁵ Ayiwa, a tagara se Samari dugu do ra, o togo ye ko Sikari; Yakuba tun ka foro min di a dence Yusufu ma folofolo, Sikari be o foro le kere fe*. ⁶ Yakuba ta kolon tun be o yoro ra. Ayiwa, Yesu tun segera tagama ra minke, a nana sigi kolonda ra. O tuma ra tere tun sera kuncɛ.

⁷ Ayiwa, Samarikamuso do nana jibiyoro ra. Yesu ko a ma ko: «Ji do di ne ma, ne be min.»

⁸ O y'a soro a ta karamogodenw tun tagara dugu konɔ ka taga domuni san.

⁹ Samarikamuso ko Yesu ma ko: «E! Ele min ye Yahudiya ye, mun na ele be son ka ne daari ji minta ra, k'a soro ne ye Samarika ye?» Muso ka o fo, sabu Yahudiyaw te son jɛnɔgonya si ma ni Samarikaw ye.

¹⁰ Yesu k'a jaabi ko: «Ala be fen min di gbansan, ni i tun ka o lon, ani mogɔ min ko i ma ko: «Ji di ne ma, ne be min», ni i tun ka o tigi lon, ele yere le tun bɛna ale daari ji ra, a tun bɛna ji panaman di i ma.»

¹¹ Muso ko Yesu ma ko: «An karamogɔ, jurufiye te ele boro, kolon fana ka dun, ele bɛna o ji soro yoro juman sa, ka o di ne ma? ¹² An bɛmace Yakuba le ka nin kolon di anw ma; ale yere ka nin ji min, ani a ta denw ni a ta beganw. O tuma ele ka bon ni an bɛmace Yakuba ye wa?»

---

* **4:5** 4.5 Yakuba ta foro ta ko: Damina 33.19; 48.22; Yosuwe 24.32.

¹³ Yesu ka muso jaabi, ko: «Ni mɔɔɔ o mɔɔɔ ka nin ji min, jiminlɔɔɔ bɛna o tigi sɔɔɔ tuun. ¹⁴ Nka ne bɛ ji min di, ni mɔɔɔ o mɔɔɔ ka o ji min, jiminlɔɔɔ tɛna o tigi sɔɔɔ tuun, sabu ne bɛ ji min di, o bɛna kɛ bununji ye o tigi kɔɔɔ ka woyo fɔ ka janamanya banbari di o tigi ma.» ¹⁵ Muso ko a ma ko: «An karamɔɔɔ, o ji di ne ma kɛ, janko jiminlɔɔɔ kana ne sɔɔɔ tuun, ani ne kana na ji bi yan tuun.»

¹⁶ Ayiwa, Yesu ko a ma ko: «Taga i cɛ wele ka na yan.» ¹⁷ Muso ko: «Cɛ tɛ ne fɛ!» Yesu ko a ma ko: «Jo bɛ i fɛ k'a fɔ ko cɛ tɛ i fɛ. ¹⁸ Sabu i sigira cɛ looru le fɛ; i bɛ min fɛ sisan, o fana tɛ i cɛ ye. I ka min fɔ, o ye can ye.»

¹⁹ Muso ko a ma ko: «An karamɔɔɔ, ne k'a ye cogo min na, ele ye cira le ye! ²⁰ O ra, ne bɛ i jininka: mun na anw Samarikaw, anw bɛmaw ka Ala bato nin kuru le kan yan, k'a sɔɔɔ aw Yahudiyaw, aw b'a fɔ ko Ala ka kan ka bato yɔɔɔ min na ko o ye Zeruzalɛmu le ye?»

²¹ Yesu k'a jaabi, ko: «Muso, la ne ra; wagati dɔ bɛna se, aw tɛna Fa Ala bato nin kuru kan tuun, walama Zeruzalɛmu. ²² Ayiwa, aw Samarikaw aw bɛ min batora, aw tɛ o lɔn; nka an Yahudiyaw, an bɛ min batora, an ka o lɔn, sabu kisiri bɔra Yahudiyaw le ra. ²³ Nka wagati bɛna se, a sera yɛrɛ ka ban; Alabatobagasɔbɛw bɛna Fa Ala bato nin ni can le ra; sabu Fa Ala bɛ o batobagaw jɔɔɔn le jinina. ²⁴ Ala ye Nin* le ye, o kosɔn minw bɛɛ bɛ a bato, olugu ka kan ka a bato Nin sababu le ra, ani can ra.»

²⁵ Muso ko Yesu ma ko: «Ne ka a lɔn ko Masiya

bena na, o be min wele Kirisita[†]; ni a nana, a bena fen bee jafɔ an ye.» ²⁶ Yesu ko muso ma ko: «Ne min be kumana i fe, ne yere lo.»

²⁷ Ayiwa, karamogodenw kosegira ka na; o k'a ye ko Yesu be kumana ni muso ye minke, o ka o kononoban. Nka o si ma son ka a jininka ko a be mun le jininkara muso fe, walama ko mun koson a kumana ni muso ye.

²⁸ Muso ka a ta jibiminan to kolonda ra, ka taga dugu konɔ, ka taga fo mogow ye ko: ²⁹ «Aw ye na ce do fe. Ne ka ko o ko ke ka teme, a ka o bee fo ne ye; Kisibaga min ko fora, koni ale te de?»

³⁰ Mogow bora dugu konɔ ka na Yesu fe.

³¹ Ayiwa, o y'a sorɔ karamogodenw tun be Yesu daarira ko: «An karamogo, domuni ke sa!» ³² Yesu ka o jaabi ko: «Domunifen do be ne fe ka a domu, aw te domunifen min lon.»

³³ Karamogodenw ka ke jogon jininka ye, ko: «O tuma do le nana domuni di a ma yan wa?»

³⁴ Yesu k'a fo o ye ko: «Ka ne cibaga sago ke, ani k'a ta baara ke k'a dafa, o le ye ne ta domuni ye. ³⁵ Aw te derira k'a fo ko karo naani le be dannikewagati ni simantigewagati ce wa? Ayiwa, ne b'a fo aw ye ko aw ye aw ja korota ka forow fe; siman kogora, a tigewagati sera ka ban. ³⁶ Min be siman tigera, o tigi be a ta sara sorora ka ban; a be simankise lajen ka a bla janamanya banbari koson. O cogo ra dannikebaga ni simantigebaga bee be jagari jogon fe. ³⁷ Sabu zana min ko: «Do be danni ke, do were be siman tige,» o zana ye can ye.

[†] 4:25 4.25 Kirisita, o koro ye ko: Ala ta mogo janawolomanin.

³⁸ Ayiwa, aw ma baara ke foro min na, ne ka aw ci ka taga o siman tige; mogo werew ka baara min ke, aw be tonɔ sɔrɔra olugu ta baara nɔ le ra.»

³⁹ Ayiwa, o muso ta kuma koson, Samarika caman lara Yesu ra o dugu ra, sabu muso k'a fo o ye ko: «Ne ka ko o ko ke ka teme, a ka o bee fo ne ye.» ⁴⁰ O koson Samarikaw nana Yesu fe minke, o k'a daari ko a ye to olugu fe; Yesu ka tere fla ke ni o ye. ⁴¹ Mogo caman were lara a ra a yere ta kuma koson. ⁴² O mogo ko muso ma ko: «An ma la a ra ele ta kuma koson de, nka an yere ka a lamen, an ka a lon ko can ra ale le ye dununa Kisibaga ye.»

Yesu ka kuntigi do dence keneya

⁴³ Ayiwa, o tere fla temenin ko, Yesu ni a ta karamogodenw bora ka taga Galile. ⁴⁴ K'a soro Yesu yere tun k'a fo ko: «Cira si te bonya a yere ta jamana ra.» ⁴⁵ Ayiwa, o sera Galile minke, Galilekaw ka a kunben ni jagari ye, sabu Yesu tun ka ko minw bee ke Zeruzalemu Jonyaban panagbe* ra, Galilekaw tun ka o ye, sabu olugu yere tun tagara panagbe ra.

⁴⁶ Ayiwa, Yesu sekora ka taga Kana tuun, Galile mara ra, a tun ka ji yelema ka ke duven ye yoro min na. O y'a soro jamana pamogo do tun be Kaperinahumu, o ta den tun man kene. ⁴⁷ O ce k'a men minke ko Yesu bora Zude ka na Galile mara ra, a tagara Yesu fe ka taga a daari ko a ye na Kaperinahumu, ko ale dence be jini ka sa, ko a ye na a keneya. ⁴⁸ Yesu k'a fo a ye ko: «Ni aw ma tagamasiyenw ni kabakow ye aw ja ra, aw te la ne ra fiyewu!» ⁴⁹ O kuntigi ko Yesu ma

ko: «An karamogɔ, sabari ka na jooɗa, janko ne dence kana na sa.» ⁵⁰ Yesu ko a ma ko: «Kɔsegi ka taga, i dence keneyara.» O ce lara Yesu ta kuma ra; a tagara. ⁵¹ Ayiwa, ka a tagato to, a ta baaradenw ka a kunben sira ra k'a fo a ye ko: «I dence keneyara.» ⁵² A ka a ta baaradenw jininka ko: «A fisayara wagati juman le ra?» O ka a jaabi ko: «A ta farigban banna kunu le, wagati min na tere tun be kuncɛ.»

⁵³ Den face k'a jate mina k'a ye ko o wagati kelen le ra, Yesu tun k'a fo ale ye ko: «I dence keneyara.» O ce ni a ta somogow bee lara Yesu ra. ⁵⁴ Ayiwa, kabini Yesu bora Zude ka na Galile mara ra, nin le kera a ta tagamasiyen flanan ye.

5

Yesu ka murugu do keneya Betisayida

¹ Ayiwa, o kow ko fe, nanagbeba do tun be Yahudiyaw fe Zeruzalemu; Yesu tagara o nanagbe ra. ² Zeruzalemu dugu donda min be wele ko Sagaw ta donda, dinga jiman do tun be o donda kere fe, min be wele heburukan na ko Betisayida; gbata looru lonin tun be o dinga kere fe. ³ Ayiwa, banabagato caman tun lalanin be o gbataw korɔ: fiyentow, ani nabaraw, ani muruguw. [O tun be ji lamaga wagati le konɔna. ⁴ Sabu Ala ta meleke do tun be to ka jigi ji ra wagati dow ra ka a lamaga. Ji lamaganin ko, ni banabagato min tun ka kon ka jigi a konɔ, o tigi tun be keneya, hali ni a ta bana ka ke bana suguya min o min ye.]

⁵ Ayiwa, cɛ dɔ tun bɛ o yɔrɔ ra, ale tun ka san bisaba ni seegi kɛ bana ra. ⁶ Yesu ka o cɛ lanin ye minke, a ka a lɔn ko a mɛɛnna bana ra; a ka a pininka ko: «Yala i b'a fɛ ka kenɛya wa?» ⁷ A ka Yesu jaabi ko: «An karamɔɔ, ni ji ka lamaga, mɔɔ tɛ ne fɛ ka ne ta ka ne lajigi ji ra; ni ne fana ko ne bɛ wuri ne yɛrɛ ma, sani ne ye se yi, dɔ bɛ kɔn ka jigi ne na.» ⁸ Yesu ko a ma ko: «Wuri ka i ta lanan ta ka tagama.» ⁹ Ayiwa, o yɔrɔnin bɛɛ a kenɛyara; a wurira ka a ta lanan ta ka kɛ tagama ye.

O tun kɛra Yahudiyaw ta Nɛnɛkirilon* le ra. ¹⁰ O ra, Yahudiyaw k'a fɔ o cɛ kenɛyanin ma ko: «Bi ye Nɛnɛkirilon* le ye! Ka kana ni sariya* ye, i man kan ka i ta lanan ta ka tagama bi.» ¹¹ O cɛ ko Yahudiyaw ma ko: «Min ka ne kenɛya, ale le ko ne ma ko: <I ta lanan ta ka tagama!> » ¹² O ka a pininka ko: «Jɔntigi le k'a fɔ i ye ko i ye i ta lanan ta ka tagama?» ¹³ Nka mɔɔ kelen min tun ka cɛ kenɛya, a tun ma o tigi lɔn tuun; sabu jama tun ka ca, Yesu fana tun tununa jama ra.

¹⁴ O kɔ fɛ, Yesu nana bɛn ni o cɛ ye Alabatosoba lu kɔnɔ; Yesu ko a ma ko: «A flɛ, sisan i kenɛyara; i kana to jurumun na, janko kojugu wɛrɛ kana na i sɔrɔ min ka jugu ni nin ye.» ¹⁵ O cɛ tagara a fɔ Yahudiyaw ye ko Yesu le ka ale kenɛya. ¹⁶ Yahudiyaw wurira o le ra ka kɛ Yesu kɔninya ye ko mun kosɔn a ka cɛ kenɛya Nɛnɛkirilon na. ¹⁷ Yesu ka o jaabi, ko: «Nɛ Face bɛ baara ra wagati bɛɛ, o kosɔn ne fana ka kan ka baara kɛ.»

¹⁸ Yesu ka o kuma fɔ minke, dɔ farara Yahudiyaw kuntigiw ta dimi kan, fɔ o ka kɛ Yesu

fagacogo jini ye; o ko a ma Nenekirilon jate minke, ko o doron te, nka a ko Ala ye a Fa ye, ka a yere kana ni Ala ye.

Yesu ta fanga sɔrɔyɔrɔ

¹⁹ Yesu ko o mɔgɔw ma tuun ko: «Can ra, ne b'a fɔ aw ye ko Dence* te se ka foyi si ke a yere ma, ni a ma a Fa ye a be min kera. Fa be min ke, Dence fana be o jɔgɔn ke; ²⁰ sabu Fa be Dence kanu, o kosɔn a be ko o ko ke, a be o bee yira a ra. A yere bena fen caman yira a ra tuun min ka bon ka teme nin kan, janko aw ye kabakoya.

²¹ Sabu Fa be suw lakunu ka panamanya di o ma kura ye cogo min na, o cogo ra ni Dence b'a fe ka panamanya di minw ma, a b'a di olugu le ma.

²² Fa te kiti tige mɔgɔ si kan fana, nka a ka kitiko bee to Dence le boro, ²³ janko bee ye Dence bonya i n'a fɔ o be a Fa bonya cogo min na. Ni mɔgɔ min ma sɔn ka Dence* bonya, Fa min ka a ci, o tigi te o le bonyara.»

²⁴ Yesu ko o ma ko: «Can ra ne b'a fɔ aw ye ko mɔgɔ min ka ne ta kuma lamɛn ka la ne cibaga ra fana, o tigi ka panamanya banbari sɔrɔ; kiti tena tige a kan tuun, sabu a bɔra saya ra ka don panamanya ra. ²⁵ Can ra ne b'a fɔ aw ye ko wagati dɔ bena se, o wagati ye sisan le ye; Den min bɔra Ala ra*, suw bena o kumakan men; ni minw ka a kumakan men, olugu bena panamanya. ²⁶ Sabu se be Fa Ala ye ka panamanya di mɔgɔw ma cogo min na, a ka se di Dence ma ka panamanya di mɔgɔw ma o cogo le ra. ²⁷ A ka fanga di Dence ma ka kiti tige, sabu Min kera Adamaden ye*, ale le ye o

ye. ²⁸ Aw kana kabakoya o ra, sabu wagati do bena se, su minw bee be kaburuw konɔ, olugu bee bena a kan men. ²⁹ Minw ka kojuman ke, olugu bena kunu ka taga to panamanya ra; nka minw ka kojugu ke, olugu bena kunu ka taga kiti le ra.»

Yesu ta kuma ye can ye

³⁰ Yesu ko: «Ne te se ka foyi ke ne yere ma. Ala ka min fo ne ye, ne be kiti tige ka kapa ni o le ye. Ne ta kiti terrenin lo, sabu ne te a ke ka kapa ni ne yere sago ye; min ka ne ci, ne be a ke ka kapa ni o sago le ye. ³¹ Ni ne yere le tun be ne yere ta ko fora, ne ta kuma tun te se ka ke can ye; ³² nka mogo were le be ne seere ye; ne k'a lon fana ko a be min fo ne ta ko ra, o ye can ye. ³³ Aw ka mogo dow ci Yuhana Batizerikebaga fe. A ka min fo aw ye ne ta ko ra, o ye can le ye. ³⁴ Ne te o fora, sabu ne mako be adamadenw ta seereya ra de! Ne mako te o ra. Nka ne be o fora, janko aw le ye kisi. ³⁵ Yuhana tun kera i n'a fo fitinamana min be yeelen bo aw ce ra; aw koni sonna ka jagari a ta yeelen na wagati donin. ³⁶ Nka ne koni, fen were be ne seere ye min ka bon ni Yuhana ta seereya ye; sabu Fa Ala ka baara minw di ne ma, ne be o baara minw kera, o kwalew le be ne seere ye. O le b'a yira ko Fa Ala ka ne ci. ³⁷ Fa Ala min ka ne ci, ale yere be seereya ke ne ta ko ra. Nka aw ma son ka a kan lamen, aw na fana ma la a kan ka ye. ³⁸ A ta kuma te to aw konɔ, sabu a ka mogo min ci, aw ma la o ra. ³⁹ Aw be aw timinadiya Ala ta Kitabuw karan na kosebe, sabu aw be miiri ko aw bena panamanya

banbari sɔrɔ o le ra, k'a sɔrɔ o Kitabu kelenw le be seereya ke ne ta ko ra. ⁴⁰ O beɛ n'a ta, aw t'a fe ka na ne fe janko aw ye panamanya sɔrɔ.

⁴¹ «Ne te adamadenw ta bonya ko; sabu aw ye mogɔ suguya minw ye, ne ka o lon. ⁴² Ne ka a lon fana ko Ala ta kanuya te aw jusukun na. ⁴³ Ne nana ne Fa togo le ra, nka aw ma son ne ma, k'a sɔrɔ ni mogɔ were nana a yere togo ra, aw be son o tigi ma. ⁴⁴ Aw be se ka la ne ra cogo di, aw minw be aw ta bonya jini aw mogɔɔɔɔɔnw le fe, nka bonya min be sɔrɔ Ala kelenpe fe, aw te o jini? ⁴⁵ Aw kana a miiri ko ne bena aw jaraki ne Fa na korɔ de! Aw jigi lanin be cira Musa min kan de, ale le be aw jarakibaga ye. ⁴⁶ Ni aw tun lara cira Musa ra, aw tun bena la ne ra fana, sabu cira Musa ka ne ta ko le sebe a ta kitabuw ra. ⁴⁷ Nka cira Musa ka min sebe, ni aw ma la o ra, aw bena la ne ta kumaw ra cogo di?»

6

Yesu ka domuni di jama ma

(Matiyu 14.13-21; Marika 6.30-44; Luka 9.10-17)

¹ Ayiwa, o kow ko, Yesu tagara Galile ba ko fe, ba min be wele fana ko Tiberiyadi ba. ² Jamaba tun tugura a ko, sabu a tun be tagamasiyen minw kera ka banabagatoɔw kenɛya, o tun be o yera. ³ Yesu ni a ta karamogodenw yelenna kongori do kan ka sigi yi. ⁴ O y'a sɔrɔ Yahudiyaw ta Jonyaban panagbe* wagati tun be jini ka se.

⁵ Yesu nana fleri ke, k'a ye ko jamaba do be nana ale fe. A ko Filipe ma ko: «An be se ka domuni san yoro juman, janko nin mogow ye

domuni ke?» ⁶ Yesu tun ka o fo ka Filipe ke k'a fle le; ni o te, a tun bena min ke, a yere tun ka o lon co. ⁷ Filipe k'a jaabi ko: «Hali ni an be wari deniye* keme fla buru san k'a di nin mogow ma, o bee tena hali doonin doonin soro a ra.»

⁸ Ayiwa, Yesu ta karamogoden min ye Andere ye, Simon Piyeri balemace, ale ko: ⁹ «Cedennin do be yan, burukun looru ni jegeden fla be o fe; nka o be mun ja nin jamaba ye?» ¹⁰ Ayiwa, Yesu ko karamogodenw ma ko: «Aw ye mogow lasigi dugu ma.» Binmisenw tun ka ca o yoro ra. Mogow sigira; cew tun be mogow waga looru bo. ¹¹ Yesu ka o buruw ta ka baraka la Ala ye, ka a tarantaran mogow ra; jeye fana ta kera ten. Mogow bee ka a soro fo ka wasa. ¹² Mogow ka domuni ke ka fa tuma min na, Yesu ko karamogodenw ma ko: «Aw ye burukunkurunw ce, janko do kana cen.» ¹³ O ka o burukunkurunw ce ka segi tan ni fla fa o ra; mogow ka domuni ke burukun looru ra ka min to, o le kera o ye.

¹⁴ O mogow ka Yesu ta tagamasiyenw ye minke, o ko: «Can ra, cira min tun ka kan ka na dunupa ra, nin yere lo.»

Yesu tagamana ji kan

(Matiyu 14.22-33; Marika 6.45-52)

¹⁵ Yesu k'a lon minke ko o b'a fe ka ale mina fanga ra ka ale ke o ta masace ye, a bora o ce ra ka seko ka taga kongori do kan a kelen na.

---

* **6:7** 6.7 Wari deniye: Yesu ta wagati ra deniye kelen tun ye senekabaga ta tere kelen baara sara le ye.

16 Wulada nana se minke, karamogodenw tagara bada ra. 17 O donna kurun do konoo ko o be ba tige ka taga Kaperinahumu. Su nana ko k'a soro Yesu tun ma na o fe folo. 18 Fojoba do wurira, ka ke ji lamaga ye kosebe. 19 O ka kilo looru walama woro ke ji kan wagati min na, o ka Yesu tagamato ye ji kan, a be gbarara o ta kurun na; o ja tigeria. 20 Yesu ko o ma ko: «Ne lo, aw kana siran!» 21 O tun b'a fe a ye don kurun konoo o fe; nka o tun be tagara yoro min na, o barara k'a ye ko o sera yi ka ban.

Mogow ka Yesu yoroini

22 Dugu nana gbe tuma min na, jama min tun be ba ja do kan, olugu k'a korosi k'a ye ko kurun kelen le tun be yi, ko Yesu tun ma don o kurun konoo ni a ta karamogodenw ye, nka karamogodenw doron le donna kurun konoo ka taga. 23 O y'a soro kurun dow tun nana ka bo Tiberiyadi; Matigi Yesu tun ka baraka la Ala ye ka buru tarantaran jama ra yoro min na, o tun lonin lo o yoro koro. 24 Ayiwa, jama nana a ye ko Yesu te yi, a ta karamogodenw fana te yi minke, olugu yere donna o kurunw konoo ka taga Kaperinahumu ka taga Yesu yoroini.

Domunifen min be janamanya di

25 O tagara Yesu ye ba ko fe minke, o k'a fo a ye ko: «An karamogo, i sera yan wagati juman?»

26 Yesu ka o jaabi ko: «Can ra ne b'a fo aw ye ko aw ka tagamasiyen minw ye, aw te ne yoroinina o koson de, nka aw ka domuni min ke ka fa, aw be ne yoroinina o le koson. 27 Ayiwa,

domunifen min be se ka cen, aw kana baara ke o koson; domunifen min te cen, ani a be panamanya banbari di fana, aw ye baara ke o le koson. Min kera Adamaden ye*, ale le be o domunifen di aw ma, sabu Fa Ala ka a ta fanga tagamasiyen la ale le kan.»

²⁸ O ka Yesu jininka ko: «An ka kan ka mun le ke ka Ala sagonan baara ke?»

²⁹ Yesu ka o jaabi ko: «Ala be baara min jini aw fe, o ye ko ale Ala ka mogo min ci, aw ye la o ra.» ³⁰ O ko Yesu ma ko: «Ayiwa, ele bena tagamasiyen juman le ke k'a yira an na, janko an ye la i ra? I bena mun le ke? ³¹ An bemaw ka mane domu kongokolon kono, i n'a fo a sebera Kitabu kono cogo min na, ko: «A ka domunifen bo sankolo ra k'a di o ma, o k'a domu†.» »

³² Yesu ko: «Can ra, ne b'a fo aw ye ko cira Musa le ma domunifen bo sankolo ra ka a di aw ma! Ne Face le be domunifen panaman di aw ma ka bo sankolo ra. ³³ Sabu min jigira ka bo sankolo ra, ale le ye Ala ta domunifen ye, a be min di ka panamanya di dunupamogow ma.»

³⁴ O ko Yesu ma ko: «An karamogo, ke o domunifen di ye an ma wagati bee ke!»

³⁵ Yesu ko o ma ko: «Domunifen min be panamanya di, ne le ye o ye; ni mogo min ka na ne fe, kongo tena o tigi soro tuun fiyewu; ni mogo min lara ne ra, minlogo tena o tigi soro tuun fiyewu. ³⁶ Nka ne k'a fo aw ye ka ban, ko: aw ka ne ye, nka aw ma la ne ra. ³⁷ Ni ne Fa

---

† **6:31** 6.31 Mane tun ye domunifen do ye, Ala tun ka min di Izirayelimogow ma ka o to tagama ra kongokolon kono. Bori 16.13-15,31; Zaburu 78.24.

ka mɔgɔ o mɔgɔ di ne ma, o bɛɛ bɛna na ne fɛ; ni mɔgɔ o mɔgɔ nana ne fɛ, ne tɛna o tigi gbɛn fiyewu. ³⁸ Sabu ne ma na ka bɔ sankolo ra ka na ne yɛɛ sago kɛ; min ka ne ci, ne nana o sago le kɛ. ³⁹ Min ka ne ci, o sago flɛ nin ye, ko: ale ka mɔgɔ o mɔgɔ di ne ma ko o si kana tunu; ani ko dunuɓa labanlon na fana, ne ye o tigi lakunu ka bɔ saya ra. ⁴⁰ Sabu ne Fa sago ye ko ni mɔgɔ o mɔgɔ ka Dencɛ* ye, ka la a ra, o tigi ye ɓanamanya banbari sɔrɔ; dunuɓa labanlon na fana, ne bɛna o tigi lakunu ka bɔ saya ra.»

⁴¹ Yesu ko minke ko domunifɛn min bɔra sankolo ra ko ale le ye o ye, Yahudiyaw ka kɛ Yesu kɔrɔfɔ ye o kosɔn. ⁴² O ko: «O tuma, Yesu le tɛ nin ye wa, Yusufu dencɛ? An ka a face lɔn, ka a bamuso lɔn kɛ! Mun na a b'a fɔ ko ale jigira ka bɔ sankolo ra?» ⁴³ Yesu ka o jaabi ko: «Aw kana ɗununu aw yɛɛ kɔrɔ yi. ⁴⁴ Mɔgɔ si tɛ se ka na ne fɛ, ni ne Fa min ka ne ci, ale ma o tigi lana ne fɛ; ni o tigi nana ne fɛ, dunuɓa labanlon na, ne bɛna o tigi kunu ka a bɔ saya ra. ⁴⁵ Ayiwa, a sebera ciraw ta kitabuw kɔnɔ ko: <Ala yɛɛ le bɛna o bɛɛ karan.>

Mɔgɔ o mɔgɔ bɛ Fa Ala ta Kuma lamɛn ka sɔn a ta karan ma, o tigi bɛ na ne fɛ. ⁴⁶ Nka o t'a yira ko mɔgɔ dɔ ɓa ka Ala ye dɛ! Mɔgɔ si ma Ala ye, fɔ min bɔra Ala ra, ale kelen le ka Fa Ala ye.»

Domunifɛn min bɛ mɔgɔ ɓanamanya

⁴⁷ «Can ra ne b'a fɔ aw ye ko ni mɔgɔ min lara ne ra, o tigi bɛ ɓanamanya banbari sɔrɔ. ⁴⁸ Domunifɛn min bɛ ɓanamanya di mɔgɔw ma,

ne le ye o ye. ⁴⁹ Aw bɛmaw ka domunifen do domu kongokolon kɔnɔ, nka o bɛɛ n'a ta, saya nana se o ma. ⁵⁰ Nka domunifen min jigira ka bɔ sankolo ra, o le ye nin ye; ni mɔgɔ min ka o domu, o tigi tena sa. ⁵¹ Ne le ye domunifen panaman ye, min jigira ka bɔ sankolo ra. Ni mɔgɔ min ka o domu, o tigi panaman bɛ to wagati bɛɛ. Ne bɛ domunifen min di, o ye ne yɛrɛ farisogo le ye, janko dunɔpanamɔgɔw ye panamanya.»

⁵² Yesu ka o fɔ minke, Yahudiyaw ka ke nɔgɔn sɔsɔ ye; o ko: «Nin cɛ b'a fɛ ka a yɛrɛ sogo di an ma cogo di le, an y'a domu?» ⁵³ Yesu k'a fɔ o ye ko: «Can ra ne b'a fɔ aw ye ko Min kɛra Adamaden ye*, ko ni aw ma o sogo domu ka a jori min, aw tena panamanya sɔrɔ. ⁵⁴ Nka ni mɔgɔ min ka ne sogo domu ka ne jori min fana, o tigi bɛ panamanya banbari sɔrɔ; dunɔpan labanlon na, ne bɛna o tigi lakunu ka bɔ saya ra. ⁵⁵ Sabu ne farisogo ye domunifen yɛrɛ le ye, ne jori fana ye minnifen yɛrɛ le ye. ⁵⁶ Ni mɔgɔ min ka ne sogo domu, ka ne jori min, o tigi bɛ to ne ta jɛnɔgɔnya ra, ne fana bɛ to jɛnɔgɔnya ra ni o tigi ye. ⁵⁷ Fa Ala min panaman lo, min ka ne ci, ne bɛ panamanya ale le sababu ra; o cogo ra ni mɔgɔ min ka ne farisogo domu, ka ne jori min fana, o tigi bɛ panamanya ne sababu ra. ⁵⁸ Domunifen min jigira ka bɔ sankolo ra, o le ye nin ye; aw bɛma minw sara, olugu ka domunifen min domu, o domunifen ni nin tɛ kelen ye. Ni mɔgɔ min ka nin domunifen domu, o tigi bɛna panamanya banbari sɔrɔ.»

⁵⁹ Yesu ka nin kumaw le fɔ k'a to mɔgɔw karan

na karanso kɔnɔ Kapɛrinahumu.

Yesu ta kuma bɛ janamanya banbari di

⁶⁰ Ayiwa, Yesu ka o kuma fɔ minke, a ta karamɔɔdenw caman ko: «Nin kuma ka gbɛlɛn dɛ! Jɔn bɛ se ka sɔn nin ma?» ⁶¹ Yesu k'a lɔn ko karamɔɔdenw bɛ o kow le nɔnɔnɔnuna minke, a ko o ma ko: «Nin kuma digira aw ra wa? ⁶² O tuma, Min kɛra Adamaden ye*, ni aw nana o yɛlɛntɔ ye ka taga a bɔyɔrɔ ra don? ⁶³ Ala Nin* le bɛ mɔɔɔ janamanya; ni o tɛ, mɔɔɔ yɛrɛ baraka tɛ se ka foyi kɛ; ne ka kuma minw fɔ aw ye, o bɔra Ala Nin le ra, o le bɛ janamanya di. ⁶⁴ Nka dɔw bɛ aw ra, olugu ma la o ra.»

Ayiwa, kabini a damina ra, minw tun ma la Yesu ra, a tun ka olugu lɔn, ani min tun bɛna a janfa.

⁶⁵ Yesu k'a fɔ tuun ko: «O le kosɔn ne k'a fɔ aw ye ko mɔɔɔ si tɛ se ka na ne ma, ni Fa Ala ma o se di o tigi ma.»

⁶⁶ Ayiwa, k'a ta o lon na, a ta karamɔɔden caman bɔra a kɔ; o ma sɔn ka tugu a kɔ tuun. ⁶⁷ Yesu ko a ta karamɔɔden tan ni fla ma ko: «Aw fana t'a fɛ ka taga wa?» ⁶⁸ Simɔn Piyeri k'a jaabi ko: «Matigi, an bɛna taga jɔn le fɛ? Janamanya banbari kuma bɛ sɔrɔ ele le fɛ. ⁶⁹ An lara i ra, an fana k'a lɔn ko Den* Saninman min bɔra Ala ra, ko ele lo.» ⁷⁰ Yesu k'a fɔ o ye ko: «Ne le ma aw mɔɔɔ tan ni fla janawoloma wa? K'a sɔrɔ kɛlɛn bɛ aw ra, o ye setanamɔɔɔ le ye.» ⁷¹ Yesu tun bɛ Zudasi le ma, Simɔn Sikariyɔti dɛncɛ; ale le tun bɛna Yesu janfa, k'a sɔrɔ karamɔɔden tan ni fla dɔ tun lo.

7

Yesu balemaw ma la a ra

¹ Ayiwa, o kɔ, Yesu tun bɛ yaalayaala Galile mara yɔrɔw ra; a ma sɔn ka taga Zude mara ra, sabu Yahudiyaw kuntigiw tun bɛ a yɔrɔpinina ko o b'a faga. ² Ayiwa, Yahudiyaw ta gbatakɔɔsigi janagbɛ* wagati tun surunyara. ³ Yesu balemaw k'a fɔ a ye ko: «I ka kan ka bɔ yan ka taga Zude mara ra, janko i ta karamɔgɔdenw fana ye i ta tagamasiyɛnw ye o yɔrɔ ra fana. ⁴ Mɔgɔ si tɛ a ta kow kɛ dogo ra, ni a b'a fɛ ko mɔgɔw ye a lɔn; ni i bɛ nin kabakow nɔgɔn kɛ, i ka kan ka i yɛɛ yira le, janko bɛɛ ye i ye.»

⁵ Ayiwa, Yesu balemaw tun bɛ o fɔra, sabu olugu fana tun ma la a ra. ⁶ Yesu ka a balemaw jaabi ko: «O kɛwagati ma se ne fɛ fɔlɔ; nka wagati bɛɛ ka ni aw kɔni fɛ. ⁷ Dununamɔgɔw tɛ se ka aw kɔninya; o bɛ ne le kɔninya, sabu o bɛ kɛwalejugu minw kɛra, ne bɛ o kow bɛɛ fɔra kɛnɛ kan. ⁸ Aw kɔni ye taga janagbɛ ra faasi. Ne tɛna taga yi sisan fɔlɔ, sabu wagati ma se ne fɛ ban.» ⁹ Yesu ka o le fɔ a balemaw ye, ka to Galile.

Yesu tagara gbatakɔɔsigi janagbɛ ra

¹⁰ A balemaw taganin kɔ janagbɛ ra, Yesu yɛɛ ka sɔrɔ ka taga. Nka a ma taga mɔgɔw na na, a dogora ka taga le. ¹¹ O y'a sɔrɔ Yahudiyaw kuntigiw tun bɛ Yesu yɔrɔpinina janagbɛ wagati ra; o ka kɛ pininkari kɛ ye ko: «A bɛ min dɛ?» ¹² Jama ra mɔgɔw tun bɛ nununukan caman fɔra Yesu ta ko ra. Dɔw ko: «Mɔgɔnuman lo.» Dɔw ko: «Can tɛ, a bɛ mɔgɔw lafirira le.» ¹³ Nka

mogɔ si tun te sɔn ka o kuma fo kenɛ kan, sabu o tun bɛ siranna Yahudiyaw kuntigiw ja.

Yahudiyaw ka Yesu sɔsɔ

¹⁴ Ayiwa, janagbɛ wagati nana se a cɛmance ra; Yesu tagara don Alabatosoba lu kɔnɔ ka mogɔw karan. ¹⁵ A ta karan ka Yahudiyaw kabakoya; o ko: «Cɛ nin ka nin lɔnniya bɛɛ sɔrɔ min le, k'a sɔrɔ a ma karan kɛ?» ¹⁶ Yesu ka o jaabi, ko: «Ne ta karan ma bɔ ne yɛrɛ ra, nka a bɔra ne cibaga Ala le ra. ¹⁷ Ni mogɔ min b'a fɛ ka Ala sago kɛ, o tigi bɛna a lɔn ni ne ta karan bɔra Ala le ra, walama ni a bɔra ne yɛrɛ le ra. ¹⁸ Mogɔ min bɛ kuma ni a yɛrɛ ta se bagaya ye, o tigi bɛ bonya jinina a yɛrɛ le ye. Nka mogɔ min b'a fɛ a cibaga ye bonya, o tigi ta le ye can ye, nanbara si tɛ a ta kow ra. ¹⁹ Cira Musa le ma sariya* di aw ma wa? Nka aw si tɛ sariya sira tagamana. Mun na aw bɛ ne yɔrɔninina ka ne faga?»

²⁰ Jama ra dɔw ko Yesu ma ko: «Ele ye jinato le ye. Jɔntigi le bɛ i yɔrɔninina ka i faga?» ²¹ Yesu ka o jaabi ko: «Ne ka kɛwale kelen min kɛ, o le ka aw bɛɛ kabakoya! ²² Aw ka kɛnɛsigiri lɔn cira Musa le fɛ k'a sɔrɔ a ma bɔ cira Musa ra, a daminana an bɛmaw le ra; o le kosɔn hali Nɛnɛkirilon na aw bɛ sɔn ka cɛden kɛnɛsigi. ²³ Ni aw bɛ sɔn ka cɛden kɛnɛsigi Nɛnɛkirilon na, janko ka cira Musa ta sariya sira tagama o, mun kosɔn ne ka mogɔ kuturu kɛnɛya Nɛnɛkirilon na min kɛ, aw dimina ne kɔrɔ o ra? ²⁴ Aw kana ko ye aw ja ra dɔrɔn k'a kiti tige; aw ye kiti tige ni terenninya le kan.»

Yala Yesu le ye Kisibaga ye wa?

²⁵ Zeruzalemu dugumogɔ dɔw tun b'a fɔra ko: «O tuma o bɛ cɛ min yɔrɔɓinina ko o b'a faga, ale le tɛ nin ye wa? ²⁶ A fɛ, a bɛ kumana bɛɛ ja na kɛnɛ kan, mogɔ si tɛ foyi fɔra a ye. Kɔni an ta kuntigiw ma lo a ra le ko Ala ka Kisibaga* min layiri ta ko ale lo dɛ? ²⁷ K'a sɔrɔ anw ka cɛ nin bɔyɔrɔ lɔn; nka ni Kisibaga nana, mogɔ si tɛna a bɔyɔrɔ lɔn.»

²⁸ Ayiwa, ka Yesu to mogow karan na Alabatosoba kɔnɔ, a kumana ni fanga ye, k'a fɔ ko: «Aw ko, ko aw ka ne lɔn, ka ne bɔyɔrɔ fana lɔn kɛ? Nka ne ma na ne yɛɛ ma, min ka ne ci, ale le bɛ cantigi ye. Nka aw ma a lɔn. ²⁹ Ne kɔni ka a lɔn, sabu ne bɔra ale le ra, ale le fana ka ne ci.» ³⁰ Yesu ka o fɔ minke, o tun b'a fɛ ka a mina, nka mogɔ si ma se k'a boro la a kan, sabu a ta wagati tun ma se fɔlɔ. ³¹ O bɛɛ n'a ta, jama ra mogɔ caman lara Yesu ra; o mogow tun b'a fɔra ko: «Hali ni Kisibaga nana, a bɛna tagamasiyɛn juman le kɛ ka tɛmɛ nin cɛ ta kan?»

Yahudiyaw kuntigiw ka mogɔ dɔw ci ka taga Yesu mina

³² Jama tun bɛ o kuma minw nɔnunɔnununa Yesu ta ko ra, Farisiw* nana o mɛn. O ra, sarakalasebagaw* kuntigiw, ani Farisiw ka Alabatosoba kɔrɔsibaga dɔw ci ko o ye taga Yesu mina. ³³ Yesu ko olugu ma ko: «Ne bɛ ni aw ye yan tuun ka wagati dɔɔnin le kɛ; o kɔ, ne bɛ sɔrɔ ka taga ne cibaga fɛ. ³⁴ Nka aw bɛna ne yɔrɔɓini ka dɛɛ, aw tɛna ne ye; sabu ne bɛna kɛ yɔrɔ min na, aw tɛna se ka taga yi.» ³⁵ Yahudiyaw kuntigiw k'a fɔ jɔgɔn ye ko: «O tuma cɛ nin b'a fɛ ka taga

yorcɔ juman le, ni a b'a fɔra ko an tɛna ale ye? Yahudiya minw janjanna ka taga sigi Gerekiw fɛ, kɔni a t'a fɛ ka taga olugu le fɛ ka taga kɛ Gerekiw karan ye dɛ? ³⁶ A ka kuma min fɔ, o kɔrɔ le ye di, ko: <Aw bɛna ne yɔrɔɲini, nka aw tɛna ne ye?> Ani ko: <Ne bɛna kɛ yorcɔ min na, aw tɛna se ka taga o yorcɔ ra?> »

Yesu ka Nin Saninman layiri ta

³⁷ Ayiwa, janagbɛ lon laban, o le tun ye a lonba yɛrɛ ye; Yesu lɔra jama ɲa fɛ ka kuma ni fanga ye, ko: «Ni minlɔgɔ bɛ mɔgɔ min na, o tigi ye na ne fɛ ka na min. ³⁸ Ni mɔgɔ min lara ne ra, ji min bɛ janamanya di, o bɛna woyo ka bɔ o tigi jusukun na i ko baji,» i n'a fɔ a sebera Ala ta Kuma ra cogo min na. ³⁹ Nin Saninman* min tun bɛna di lanabagaw ma, Yesu tun bɛ o ko le fɔra ten. O wagati ra Nin Saninman tun ma di folo, sabu Yesu tun ma kɔrɔta folo ka taga don a ta nɔrɔ ra sankolo ra.

Mɔgɔw kan taranna Yesu kosɔn

⁴⁰ Ayiwa, jama ka Yesu ta kuma mɛn minke, o ra dɔw tun b'a fɔra ko: «Sigiya si t'a ra, cira min ko fɔra, nin cɛ yɛrɛ lo!» ⁴¹ Dɔ werɛw tun b'a fɔra ko: «Ala ka Kisibaga* min layiri ta, nin lo.» Nka dɔw ko: «Kisibaga bɛ se ka bɔ Galile mara ra cogo di? ⁴² Yala a ma se bɛ Kitabu kɔnɔ ko Kisibaga bɛna kɛ Dawuda ta gɔbamɔgɔ dɔ le ye wa, ani ko a bɛna bɔ Bɛtilɛhemu le, min ye Dawuda worodugu ye wa?»

⁴³ Yesu ta ko kosɔn jama kan taranna. ⁴⁴ Dɔw tun b'a fɛ ka Yesu mina, nka mɔgɔ si ma se ka a boro la a kan.

Yahudiyaw kuntigiw ta jusukungbeleya

⁴⁵ Minw tun nana Yesu minayoro ra, olugu sekora ka taga sarakalasebagaw* kuntigiw ni Farisiw* fe; olugu ka o jininka ko: «Mun koson aw m'a mina ka na ni a ye?» ⁴⁶ Yesu minabagaw ka a jaabi ko: «An ma mogo si ye min be kuma i ko nin ce!» ⁴⁷ Farisiw ko o ma ko: «O tuma a ka aw fana lafiri ke?» ⁴⁸ Aw k'a men ko an ta kuntigiw juman kelen, walama Farisiw juman kelen le lara a ra folo? ⁴⁹ Nin jama min lara a ra, olugu si ma cira Musa ta sariya* lon; olugu ye mogo danganinw le ye!»

⁵⁰ Ayiwa, Nikodemu min tun konna ka taga Yesu fe lon do, ale fana tun ye o Farisiw do ye; ale ko o ma ko: ⁵¹ «Yala ka kapa ni an ta sariya ye, an be se ka kiti tige mogo do kan k'a soro an ma a tigi lamen folo, ka a lon a ka ko min ke wa?» ⁵² O ko ale ma ko: «O tuma, ele fana bora Galile le wa? I yere ye Kitabuwa fle ka ja; i bena a ye ko cira si ma deri ka bo Galile.»

[⁵³ * O ko, o bee kelen kelen wurira ka taga o ta so.

8

¹ Yesu tagara Oliviyesunw kuru kan.

Muso min minara jencya ra

² Ayiwa, o lon dugusagbe sogomada joona fe, Yesu sekora ka taga Alabatosoba lu konon tuun. Jama bee nana lajen a koro; a sigira ka to ka o karan.

---

* **7:53** 7.53 K'a damina hayan 7.53, ka taga a bla hayan 8.11, o kumaw te soro kitabu dow konon, walama o sebera fan were ra.

³ Ayiwa, sariya karamogow* ni Farisiw* nana ni muso do ye a fe, ko o muso minana jencya ra. O k'a mina ka na a lo jama ce ma. ⁴ O ko Yesu ma ko: «An karamogo, an tagara nin muso mina k'a to jencya ra ni ce do ye. ⁵ Cira Musa k'a fo an ye sariya* ra ko an ka kan ka o muso jagon bon ni kabakuru ye ka a faga*. Ayiwa, ele ko di o ra?» ⁶ O tun b'a fe k'a korobo le, janko ka sababu do soro k'a jaraki. Nka Yesu birira ka ke seberi ke ye dugu ma ni a borokanden ye. ⁷ O gbanna a ra ni pininkari ye minke, a wurira ka lo, k'a fo o ye ko: «Aw ra ni min ma jurumun ke ka ye, o tigi ye ke mogo folo ye, ka a bon ni kabakuru ye.» ⁸ A ka o fo minke, a birira tuun ka ke seberi ke ye dugu ma. ⁹ O mogow ka o kuma men minke, [o yere jusukun ka o soso;] o bee tagara kelen kelen, k'a damina mogokorobaw ra. Yesu kelen tora ni muso ye, muso lonin tora a koro. ¹⁰ Yesu k'a kun korota k'a fo muso ye ko: «Muso, o be min le? Mogo si ma kiti ben i kan wa?» ¹¹ Muso ka Yesu jaabi ko: «Mogo si!» Yesu ko: «Ayiwa, ne fana te kiti ben i kan; taga, i kana jurumun ke tuun.»]

Yesu le ye dununa ta yeelen ye

¹² O ko, Yesu ka kuma ta tuun k'a fo jama ye ko: «Ne le ye dununa ta yeelen ye. Ni mogo min tugura ne ko, o tigi tena tagama dibi ra, nka o tigi bena yeelen soro, min be janamanya di a ma.» ¹³ Farisiw* ko a ma ko: «Ni ele yere le be seereya ke i yere ta ko ra, o tuma i ta seereya te

---

* **8:5** 8.5 Nin kuma fora Musa ta sariya ra (Sarakalasebagaw 20.10; Sariya 22.22-24), nka ka kapa ni sariya ye, ce ni muso bee le tun ka kan ka faga.

can ye.» ¹⁴ Yesu ka o jaabi ko: «Hali ni ne yere le be seereya ke ne yere ta ko ra, ne ta seereya ye can ye, sabu ne ka ne boyoro lon, ne ka ne tagayoro fana lon; nka aw ma ne boyoro lon, aw ma ne tagayoro fana lon. ¹⁵ Aw koni be kiti tige ka kapa ni adamadenw ta jatemala le ye; nka ne te kiti tige mogo si kan. ¹⁶ Hali ni ne be kiti tige, ne ta kiti be tige can le kan, sabu ne kelen te; ne Fa min ka ne ci, o be ni ne ye. ¹⁷ Ayiwa, a sebera aw ta sariya* ra ko ni mogo fla kera ko min seere ye, ko o ko ye can le ye. ¹⁸ Ayiwa, ne ye ne yere seere ye, ne Fa min ka ne ci, o fana ye ne seere ye.»

¹⁹ O ko Yesu ma ko: «I fa be min le?» Yesu ka o jaabi ko: «Aw ma ne yere lon, janko ka na a fo ne Fa; ni aw tun ka ne lon can ra, aw tun bena ne Fa fana lon.»

²⁰ Yesu ka o kuma bee fo ka a siginin to karan na Alabatosoba lu konso sarakablaminanw yoro ra. Mogo si ma se ka a mina, sabu a ta wagati tun ma se ban.

Yesu ta tagayoro

²¹ Yesu k'a fo mogow ye tuun ko: «Ne bena taga; ni ne tagara, aw bena ne yoropini, nka aw bena sa ka aw to aw ta jurumun na; ne be taga yoro min na, aw te se ka taga o yoro ra.»

²² Yahudiyaw kuntigiw ko: «O tuma a bena a yere faga le wa? Sabu a ko, ko: «Ne be taga yoro min na, aw te se ka taga o yoro ra!» » ²³ Yesu k'a fo o ye ko: «Aw sorora dugukolo kan yan le, nka ne bora sankolo ra; dunupa ta le be aw ye,

nka ne kɔni, dunuƆa ta tɛ ne ye! ²⁴ O le kosɔn ne k'a fɔ aw ye ko aw bɛna sa ka aw to aw ta jurumunw na; sabu ni aw kɔni ma la a ra ko ne ko <Ne ye min ye, ne ye o le ye,> o tuma aw bɛna sa ka aw to aw ta jurumunw na.» ²⁵ O ko Yesu ma ko: «O tuma ele ye jɔntigi le ye?» Yesu ko: «Kabini a damina ra, ne ye min ye, ne ka o fɔ aw ye. ²⁶ Fɛn caman bɛ ne fɛ k'a fɔ aw ta ko ra, ani ka aw jaraki; nka min ka ne ci, o ta le ye can ye; ne ka min mɛn ale fɛ, ne bɛ o le fɔ dunuƆamɔgɔw ye fana.»

²⁷ Yahudiyaw m'a faamu ko Yesu bɛ Fa Ala ta ko le fɔra o ye. ²⁸ O kosɔn Yesu k'a fɔ o ye ko: «Min kɛra Adamaden ye*, ni aw nana o kɔrɔta san fɛ tuma min na, aw bɛna sɔrɔ k'a lɔn ko ne ko <Ne ye min ye, ne ye o le ye,> ko ne tɛ foyi kɛ ne yɛrɛ ma, nka Fa Ala ka ne karan min na, ne bɛ o le fɔ. ²⁹ Min ka ne ci, ale bɛ ni ne ye. A ma ne to ne kelen na, sabu min ka di a ye, ne bɛ o le kɛ tuma bɛɛ.»

³⁰ Yesu ka o kuma fɔ minkɛ, mɔgɔ caman lara a ra.

Fɛn min bɛ mɔgɔ kɛ a yɛrɛ ta ye

³¹ Ayiwa, Yahudiya minw tun lara Yesu ra, a k'a fɔ olugu ye ko: «Ni aw sɔnna ka to ne ta kumaw kan, aw bɛna kɛ ne ta karamɔgɔdenw ye can ra.

³² Aw bɛna can lɔn, o can lɔnniya bɛna aw kɛ aw yɛrɛ ta ye fana.» ³³ O ko Yesu ma ko: «Anw ye Iburahima ta durujaw le ye, an ma deri ka kɛ mɔgɔ si ta jɔn ye. Mun na ele ko, ko an bɛna kɛ an yɛrɛ ta ye?» ³⁴ Yesu ka o jaabi ko: «Can ra ne b'a fɔ aw ye ko mɔgɔ o mɔgɔ bɛ jurumun

ke, o tigi ye jurumun ta jon le ye. ³⁵ Jon te to a matigice ta so konɔ wagati beɛ, nka matigice dence be to so konɔ tuma beɛ. ³⁶ Den min bɔra Ala ra*, ni o ka aw ke aw yere ta ye, o tuma aw bena ke aw yere ta ye yere le. ³⁷ Ne k'a lon ko aw ye Iburahima ta durujaw ye; nka o beɛ n'a ta, aw be ne fagacogo ninina, sabu aw te ne ta kuma fe. ³⁸ Ne koni, ne ka min ye ne Fa fe, ne be o le fo; aw fana ka min sɔɔ aw fa fe, aw be o le ke.»

³⁹ Ayiwa, o ka Yesu jaabi ko: «Anw fa ye Iburahima le ye.» Yesu ko o ma ko: «Ni aw tun ye Iburahima ta denw ye, aw tun bena Iburahima ta kewalew jɔɔɔn le ke. ⁴⁰ Nka sisan, a fe, ne ka can min sɔɔ Ala fe, ne ka o fo aw ye, o beɛ n'a ta, aw be ne fagacogo ninina; Iburahima ma o jɔɔɔn ke de! ⁴¹ Aw be aw fa ta kewalew jɔɔɔn le kera.»

O ko Yesu ma ko: «Anw ma woro jɛnɛya ra de! Fa kelenpe le be an fe, o ye Ala ye.»

⁴² Yesu ko o ma ko: «Ni Ala le tun ye aw Fa ye, aw tun bena ne kanu, sabu ne bɔra Ala le ra ka na yan. Ne ma na ne yere ma; ale le ka ne ci. ⁴³ Ne be min fɔra, mun kosɔn aw te o faamuna? Aw te sɔn ka ne ta kumaw lamɛn le. ⁴⁴ Aw fa ye Setana le ye; min fana ka di aw fa Setana ye, aw b'a fe ka o le ke. Ale ye mɔɔɔfagabaga le ye kabini a ta kow damina ra; a ma deri ka can fo ka ye, sabu can den kelen te a konɔ. Ni a b'a fe ka faninya fo tuma min na, a be kuma ka kɔna ni a yere ta sɔn le ye; sabu faninyafɔbaga lo, faninya face yere lo. ⁴⁵ Nka, ne koni ne be can le fo, o le kosɔn aw te lara ne ra. ⁴⁶ Aw ra, jontigi le be se

k'a yira ko ne ka jurumun ke? Ayiwa, ni ne be can le fora, mun na aw te la ne ra? ⁴⁷ Mogo min ye Ala ta mogo ye, o tigi be Ala ta Kumaw lamén. Aw te a lamén, sabu aw te Ala ta mogow ye.»

Yesu ka bon ni Ibrahima ye

⁴⁸ Yahudiyaw ko Yesu ma ko: «Jo be an fe k'a fo ko i ye Samarika le ye, ko jina be i ra fana.»

⁴⁹ Yesu ka o jaabi ko: «Jina te ne ra, nka ne be ne Fa le bonyara; aw koni, aw be ne dogoyara le.

⁵⁰ Ne te bonya jinina ne yere ye, nka kelen be yi, ale le be a jinina ne ye; ale le bena jo di ne ma fana. ⁵¹ Can ra ne b'a fo aw ye ko ni mogo min ka ne ta kuma sira tagama, o tigi tena sa fiyewu.»

⁵² Yahudiyaw ko: «Sisan koni an k'a lon yere le ko jina le be ele ra. Ibrahima sara, ciraw fana sara; ele ko, ko ni mogo min ka ele ta kuma sira tagama, ko o tigi tena sa ka ye. ⁵³ O tuma ele ka bon ni an bemace Ibrahima ye wa? Ale sara, ciraw fana sara! O tuma ele be i yere jatera mun mogo suguya le ye?»

⁵⁴ Yesu ko: «Ni ne tun be ne yere bonyara, o bonya tun te ke foyi ye. Ne Fa le be ne bonya, aw ko ale min ma ko aw ta Ala lo. ⁵⁵ Aw m'a lon, nka ne k'a lon; ni ne tun ko, ko ne m'a lon, ne tun bena ke aw nogon faninyafobaga le ye. Nka ne k'a lon, ne fana be a ta kuma sira tagama. ⁵⁶ Aw bemace Ibrahima pagarira ko a bena ne nalon ye. A k'a ye minke, a jusu diyara kosebe.» ⁵⁷ Yahudiyaw ko a ma ko: «E! Ele si ma sanji bilooru soro folo, ele ko i ka Ibrahima ye!»

⁵⁸ Yesu ko o ma ko: «Can ra ne b'a fo aw ye, ko

sani Iburahima ye woro, <ne ye min ye, ne tun be o ye> ka ban!»

⁵⁹ O kuma koson Yahudiyaw ka kabakuruw ta ko o be Yesu bon, nka a dogora ka bo Alabatosoba konon ka taga.

9

Yesu ka fiyentocɛ kenɛya

¹ Yesu temeto, a ka fiyentocɛ do ye; o ce fiyennin le tun worora. ² Yesu ta karamogodenw ka a jininka ko: «An karamogo, mun le k'a to nin ce fiyennin worora? A yere ta jurumun lo wa, walama a worobagaw ta jurumun lo?» ³ Yesu ka o jaabi ko: «A yere ta jurumun te, a worobagaw fana ta jurumun te; a kera janko Ala ta sebgaya le ye yira ale sababu ra. ⁴ An ka kan ka ne cibaga ta baara ke wagati min na tere yeelen be yi; ni o te, ni su nana ko, mogon si tena se ka baara ke. ⁵ Ka ne to dununa ra yan, ne le ye dununa ta yeelen ye.»

⁶ Yesu ka o fo minke, a ka daji tu dugu ma, ka bogon fitini noni ni a ye, ka o mun fiyentonadenw na, ⁷ k'a fo a ye ko: «Taga i na ko Silowe dinga ta ji ra.» (Silowe koron ye ko «Ciraden»). Ce tagara a na ko minke, a sekoto, a tun be yeri kera.

⁸ Ayiwa, a siginogonw, ani minw tun be to k'a ye a be daariri kera, olugu ko: «Ce nin le tun te sigira yan ka to ka mogon daari wa?» ⁹ Dow ko: «Ale lo ke.» Dow ko: «Ale te, a bonin b'a fe le doron.» A laban, ce yere ko: «Ne yere lo.» ¹⁰ O ko a ma ko: «I na yelera cogo di le?» ¹¹ A ka o

jaabi ko: «Cε min tɔgɔ ye ko Yesu, ale le ka bɔgɔ kε ka a mun ne ja ra, ko ne ye taga ne ja ko Silowe dinga ta ji ra. Ne tagara ne ja ko minke, ne ja yelera.» ¹² O ka a jininka ko: «O cε bε min?» A ko: «Ne m'a lon.»

Farisiw ka fiyentɔcεkɔrɔ wele ka a jininka

¹³ Ayiwa, o ka o fiyentɔcε ja yelenin mina ka taga ni a ye Farisiw* fε. ¹⁴ K'a sɔrɔ Yesu tun ka bɔgɔ mun cε ja ra ka a ja yeε lon min na, o lon tun ye Yahudiyaw ta Nenekirilon* le ye. ¹⁵ O kosɔn Farisiw ka cε jininka tuun ko a ja yelera cogo di le. A ka o jaabi ko: «A ka bɔgɔ mun ne jadenw na, ne tagara ne ja ko, ne ja yelera.» ¹⁶ A ka o fɔ minke, Farisi dɔw ko: «O cε ma bɔ Ala ra, sabu a tε Nenekirilon jatera.» Nka dɔw ko: «Jurumunkebaga bε se ka nin kabakow jɔgɔn kε wa?» A kera ten, o gbansan kan taranna.

¹⁷ O ka fiyentɔcε ja yelenin jininka tuun ko: «Cε min ka ele ja yeε o, ele yeε bε mun le miirira o cε ta ko ra?» A ko o ma ko: «Ala ta cira lo.» ¹⁸ Nka Yahudiyaw kuntigiw tun ma la a ra fiyewu ko o cε fiyennin le tun worora, ani ko a ja nana yeε. O kosɔn o k'a worobagaw wele, ¹⁹ ka na olugu jininka ko: «Aw dence le ye nin ye wa? Aw bε se k'a fɔ ko can ra a fiyennin le worora wa? A nana kε cogo di sisan ko a bε yeri kera?» ²⁰ Cε worobagaw ka o jaabi ko: «An kɔni k'a lon ko an dence lo, ko a fiyennin le worora fana. ²¹ Nka fen min nana a to a bε yeri kera sisan, an ma o lon; mɔgɔ min fana ka a ja yeε, an ma o tigi lon. Aw ye a yeε jininka; denmisen tε tuun o; a yeε bena a nafa aw ye.»

²² Cε worobagaw ka o fɔ Yahudiyaw kuntigiw nasiran le koson, sabu o tun benna a ra ko ni mɔgɔ o mɔgɔ ka lɔ a ra k'a fɔ ko Yesu le ye Kisibaga* ye, ko o bε o tigi gbɛn k'a nin bɔ karanso* ta jen ra. ²³ O nasiran le koson o ko: «Den tɛ, aw ye a yere nininka.»

²⁴ Ayiwa, o ka fiyentɔɛkɔrɔ wele tuun a sipaga flanan na ka na a fɔ a ye ko: «Kari Ala ra i ye can fɔ an ye. Cε min ka i ja yeɛ, anw kɔni k'a lɔn ko jurumunkebaga lo.» ²⁵ Cε ka o jaabi ko: «Ni jurumunkebaga lo walama ni jurumunkebaga tɛ, ne ma o lɔn; ne ka fɛn kelenpe le lɔn: ne tun ye fiyentɔ ye, nka sisan ne bε yeri kera.»

²⁶ O ko a ma ko: «A ka mun le kɛ i ra? A ka i ja yeɛ cogo di le?» ²⁷ Cε ka o jaabi ko: «Ne k'a fɔ aw ye ka ban, nka aw ma sɔn ka ne lamɛn; mun na aw b'a fɛ ne ye a na fɔ aw ye tuun? Kɔni aw fana t'a fɛ ka kɛ a ta karamɔgɔden dɔw ye dɛ?»

²⁸ O ka a neni; o ko: «Ele le ye a ta karamɔgɔden ye; anw ye cira Musa ta karamɔgɔdenw le ye.

²⁹ An k'a lɔn ko Ala kumana cira Musa fɛ, nka an ma nin cε bɔyɔrɔ lɔn.»

³⁰ Cε ko: «Nin ye kabako le ye dɛ! Aw ko, ko aw ma a bɔyɔrɔ lɔn, k'a sɔrɔ a ka ne ja yeɛ!

³¹ An k'a lɔn ko Ala tɛ jurumuntow lamɛn; nka mɔgɔ min bε a bato ka a sago kɛ, a bε o le lamɛn.

³² Kabini dunɔpa danna, an ma deri k'a mɛn ko mɔgɔ min fiyentɔman worora, ko dɔ ka o ja yeɛ.

³³ Ni nin cε tun ma bɔ Ala ra, a tun tɛna se ka foyi kɛ.»

³⁴ Farisiw* ko cε ma ko: «Ele min kuturu worora jurumun na, ele le bε anw karanna sisan kɛ?» O ka a gbɛn ka bɔ karanso ra.

Yesu ko Farisiw ye fiyentɔw ye

³⁵ Ayiwa, Yesu nana a men ko o ka ce gben; a tagara ben ni a ye minke, a ko a ma ko: «Min kera Adamaden ye*, i lara o ra wa?» ³⁶ Ce ko Yesu ma ko: «An karamoɔ, jontigi lo? A yira ne ra, janko ne ye la a ra.» ³⁷ Yesu ko: «I na be ale yere le ra ten, a be kumana i fe.» ³⁸ Ce ko: «Matigi, ne lara i ra.» A ka a kinbiri gban Yesu koro ka a bato.

³⁹ Yesu ko: «Ne nana dunuɔa ra ka na kiti le tige, janko minw te yeri kera, olugu ye yeri ke, minw be yeri kera, olugu na ye fiyen.» ⁴⁰ Farisi* dow tun be Yesu koro, olugu ka o kuma men minke, o ko Yesu ma ko: «O tuma anw fana fiyennin lo wa?» ⁴¹ Yesu ka o jaabi ko: «Ni aw tun fiyennin lo, aw tun tena jaraki; nka aw ko minke ko aw be yeri kera, o koson aw jarakinin lo tuma befe.»

10

Sagagbenbaga ni sagaw ta talen

¹ Yesu ko: «Can ra ne b'a fo aw ye ko moɔ min te son ka don sagabon donda fe, fo a be yelen fan were fe ka don, o tigi ye son le ye, benkannikebaga lo. ² Nka min be don donda fe, o le ye sagagbenbaga yere ye. ³ Sagabon korosibaga be da yele a ye. Sagaw be a kan men; a be a ta sagaw wele kelen kelen o togo ra ka bo ni o ye kene ma. ⁴ Ni a bora ni a ta sagaw ye kene ma, a be bla o na. Sagaw fana be tugu a ko, sabu o ka a kan lon. ⁵ Nka sagaw te tugu moɔ were ko; o be bori o tigi na, sabu o te moɔ were kan lon.»

⁶ Yesu ka o talen fɔ o mɔgɔw ye, nka o m'a faamu.

Yesu ye sagagbenbagaruman ye

⁷ Yesu k'a fɔ o ye tuun ko: «Can ra ne b'a fɔ aw ye ko ne le ye sagabon donda ye.

⁸ Minw bɛɛ nana ne ja fɛ, olugu bɛɛ ye sonw ni benkannebagaw le ye; sagaw ma o lamɛn. ⁹ Ne le ye donda ye; ni mɔgɔ min ka tɛmɛ ne fɛ ka don, o tigi bɛ kisi. O tigi bɛna to ka don ka bɔ pasuma ra, ka domunikeyɔrɔ sɔrɔ. ¹⁰ Son tɛ na foyi kama ni sonyari tɛ, ani fagari, ani cɛnri. Nka ne kɔni nana le, janko mɔgɔw ye janamanya sɔrɔ fɔ ka wasa.

¹¹ «Ne le ye sagagbenbagaruman ye; sagagbenbagaruman bɛ a nin di ka sa a ta sagaw kosɔn. ¹² Nka baarden min bɛ sagaw kɔrɔsira sara ra, ale tɛ sagagbenbaga ye, sagaw fana tɛ a ta ye; o kosɔn ni a ka wara nato ye, a bɛ bori ka sagaw to yi. Wara bɛna saga dɔw mina, a tɔw bɛ janjan. ¹³ Baarden bɛ bori, sabu ale ye waripinibaga le ye; sagaw hami tɛ a ra.

¹⁴ Ne kɔni, ne ye sagagbenbagaruman le ye; ne ka ne ta sagaw lɔn; ne ta sagaw fana ka ne lɔn, ¹⁵ i ko Fa Ala ka ne lɔn cogo min na, ani ne ka Fa Ala lɔn cogo min na. Ne bɛ ne nin di ka sa ne ta sagaw kosɔn. ¹⁶ Saga wɛrɛw bɛ ne fɛ, minw tɛ nin sagabon kɔnɔ; jagboya lo ne ye taga olugu fana gbɛngbɛn ka na; o bɛna ne kan mɛn, o bɛna kɛ sagakuru kelen ye, ka sagagbenbaga kelen kɛ o kunna.

¹⁷ «Ne ko ka di ne Fa Ala ye, sabu ne bɛ ne nin di ka sa, janko ne ye na a sɔrɔ tuun. ¹⁸ Mɔgɔ si tɛ se ka ne nin bɔ ne ra jagboya ra; ne yɛrɛ b'a di.

Se be ne ye ka a di, se be ne ye fana ka a mina tuun; ne Fa Ala ka o le fo ne ye.»

¹⁹ Yesu ta kuma koson Yahudiyaw kan taranna tuun. ²⁰ O caman ko: «Jina be ce nin na, fato lo; mun koson aw be a lamenna?» ²¹ Nka dow ko: «Nin te jinato kan ye de! Jinato be se ka fiyentow na yele cogo di?»

Yahudiyaw ko o te Yesu fe

²² Ayiwa, Yahudiyaw ta Alabatosoba janagbe* min be ke Zeruzalemu san o san, o nana se; o be ben neneba wagati le ma. ²³ Ayiwa, Yesu tun be yaalayaalara Alabatosoba lu konɔ, masace Sulemani ta bolon konɔ. ²⁴ Yahudiyaw nana lo k'a lamini; o ka a jininka ko: «Wagati juman le i bena sigiya bo an jusu ra sa? Ni ele le ye Kisibaga* ye, a gbe k'a fo an ye.»

²⁵ Yesu ka o jaabi ko: «Ne k'a fo aw ye ka ban, nka aw ma la a ra. Ne be kewale minw kera ne Fa Ala togo ra, o kewalew le b'a yira ko ne be min fora aw ye ko o ye can le ye. ²⁶ Nka aw te lara ne ra, sabu aw te ne ta saga dow ye. ²⁷ Ne ta sagaw be ne kan men; ne ka o lon, o be tugu ne ko fana. ²⁸ Ne be panamanya banbari di o ma. O tena halaki fiyewu, mogo si tena o bosi ka o bo ne boro fana. ²⁹ Ne Fa Ala min ka o di ne ma, ale ta se bagaya ka bon ni bee ta ye; mogo si te se ka o bosi ka bo ne Fa boro fana. ³⁰ Ne ni ne Fa ye kelen le ye.»

³¹ Yahudiyaw ka kabakuruw ta tuun ko o be Yesu bon. ³² Yesu ko o ma tuun ko: «Ne ka kewalepuman caman minw soro Fa Ala fe, ne ka o ke aw na. O kewalew juman kelen

le koson aw b'a fe ka ne bon ni kabakuru ye?» ³³ Yahudiyaw ko Yesu ma ko: «An t'a fe ka i bon i ta kewalepumanw le koson; i ka Alatogocenkuma min fo, o le koson an b'a fe ka i bon; ele mogwo gbansan, ele be i yere kera Ala ye.»

³⁴ Yesu ko o ma ko: «A ma sebe aw ta sariya* yoro do ra wa, ko Ala k'a fo ko: <Aw ye alaw ye?» ³⁵ K'a soro an k'a lon ko min sebera Kitabu konso, o te se ka yelema. Ayiwa, Ala ka a ta kuma lase minw ma, ni a be o wele ko alaw, ³⁶ o tuma, Ala ka min panawoloma k'a ci dunupa ra, ni o ko, ko Den min bora Ala ra*, ko ale le be o ye, mun koson aw ko, ko a be Ala togwo cenna? ³⁷ Ni a kera ko ne te ne Fa ta kewalew le kera, o tuma aw kana la ne ra. ³⁸ Nka ni ne be o kewalew le kera, hali ni aw ma la ne ra, aw ye la a ra ko o kewalew bora Ala le ra, janko aw ye a lon k'a gbeya ko ne ni ne Fa Ala ye kelen le ye.»

³⁹ O kuma koson mogow wurira tuun ko o be Yesu mina, nka a bosira o boro ka taga.

⁴⁰ Yesu tagara Zuriden ba ko fe tuun, Yuhana tun be mogow batizera yoro min na folofolo; Yesu tora o yoro ra. ⁴¹ Mogwo caman tagara a ko o yoro ra. O mogow tun b'a fora ko: «Yuhana ma tagamasiyen si ke, nka a ka fen o fen fo nin ce ta ko ra, o bee kera can ye.» ⁴² Mogwo caman lara Yesu ra o yoro ra fana.

11

Lazari ta saya

¹ Ayiwa, cɛ dɔ tun bɛ banara; a tɔgɔ tun ye ko Lazari. A tun bɛ Betani, Mariyamu ni a balemamuso Mariti bɛ dugu min kɔnɔ. ² O Mariyamu le tun nana turu kasadiman kɛ Matigi sen kan ka a jɔsi ni a kunsigi ye; ale balemace Lazari le tun man kɛnɛ. ³ O balemamuso fla ka mɔgɔ ci ka taga a fɔ Yesu ye ko: «Matigi, i terice man kɛnɛ dɛ!»

⁴ Yesu ka o kuma mɛn tuma min na, a ko: «Nin bana ma dabɔ saya kama; a kera janko ka Ala ta bonya le yira, janko Den min bɔra Ala ra*, a ye kɛ sababu ye ka bonya la o kan.»

⁵ Mariti ni Mariyamu ni Lazari bɛɛ ko tun ka di Yesu ye kɔsɛbɛ. ⁶ Nka Yesu ka Lazari ta bana ko mɛn, a tun bɛ yɔrɔ min na, a belen tora yi ka tere fla kɛ. ⁷ O kɔ, a ko a ta karamɔgɔdenw ma ko: «An ye sekɔ Zude mara ra.» ⁸ Karamɔgɔdenw ko: «An karamɔgɔ, a ma mɛɛn fɔlɔ, Yahudiyaw kuntigiw tun b'a fɛ ka i bon ni kabakuru ye ka i faga o yɔrɔ ra, i belen ko an ye sekɔ ka taga yi!» ⁹ Yesu ka o jaabi ko: «Wagati tan ni fla le tɛ tere kɔnɔ wa? Ayiwa, mɔgɔ min bɛ tagama tere fɛ, o tigi talon man di, sabu tere yeelen bɛ yi. ¹⁰ Nka mɔgɔ min bɛ tagama dibi ra, o tigi bɛ talon, sabu yeelen tɛ yi.»

¹¹ Yesu ka o fɔ minke, a ko o ma ko: «An terice Lazari bɛ sunɔgɔra, nka ne bɛ taga a lakunu.»

¹² Karamɔgɔdenw ko a ma ko: «An karamɔgɔ, ni sunɔgɔ dama lo, a bɛna kɛnɛya.» ¹³ Yesu tun bɛ Lazari sako le fɔra o ye, nka olugu tun b'a miirira ko sunɔgɔ gbansan lo. ¹⁴ Ayiwa, Yesu sɔrɔra k'a gbɛ k'a fɔ o ye ko: «Lazari sara. ¹⁵ Nka a ma kɛ ne ja na minke, o diyara ne ye aw kosɔn; sabu

nin ko bɛna kɛ sababu ye k'a to aw ye la ne ra. Aw ye wuri, an ye taga a fɛ yi.» ¹⁶ O tuma Toma, min bɛ wele fana ko Flanin, ale ko karamɔgɔden tɔw ma ko: «An fana ye taga, an ye taga sa ni a ye.»

Yesu le bɛ mɔgɔ janamanya

¹⁷ Ayiwa, Yesu sera Betani tuma min na, o y'a sɔrɔ Lazari su tun donna kabini tere naani. ¹⁸ Betani ni Zeruzalemu cɛ tun man jan; a tun tɛ tɛmɛ kilo saba jɔgɔn kan. ¹⁹ O kosɔn Yahudiya caman tun nana Mariti ni Mariyamu fɛ ka na o fo ka o jusu saaro o balemaceɛ saya kosɔn.

²⁰ Mariti nana a mɛn ko Yesu bɛ nana minke, a wurira ka taga a kunbɛn; Mariyamu siginin tora bon kɔnɔ yi. ²¹ Mariti sera Yesu kɔrɔ minke, a ko: «Matigi, ni a kɛra ko ele tun bɛ yan, ne balemaceɛ tun tɛna sa. ²² Nka ne k'a lɔn ko hali sisan, ni i ka fɛn o fɛn jini Ala fɛ, a bɛ o kɛ i ye.» ²³ Yesu ko a ma ko: «I balemaceɛ bɛna kunu!» ²⁴ Mariti k'a jaabi ko: «Ne k'a lɔn ko dunuɓa labanlon na, suw bɛna kunu tuma min na, ne balemaceɛ fana bɛna kunu.»

²⁵ Yesu ko a ma ko: «Ne le bɛ suw lakunu, ne le bɛ janamanya di; ni mɔgɔ o mɔgɔ ka la ne ra, o tigi bɛna janamanya, hali ni a sara. ²⁶ Ni mɔgɔ o mɔgɔ bɛ janamanya, ka la ne ra, o tigi tɛna sa ka ye fiyewu! Ele lara o ra wa?» ²⁷ Mariti ko: «ɔnhɔn, Matigi, ne lara a ra jate ko ele le ye Kisibaga* ye, Den min bɔra Ala ra*, min tun ka kan ka na dunuɓa ra.»

Yesu kasira Lazari kosɔn

²⁸ Ayiwa, Mariti ka o fɔ minke, a kɔsegira so kɔnɔ ka taga a dɔgɔmuso Mariyamu wele dogo ra, k'a fɔ a ye ko: «An karamɔgɔ nana, a ko i ye taga yi.» ²⁹ Mariyamu ka o mɛn minke, a wurira joona joona ka taga Yesu fɛ. ³⁰ O y'a sɔrɔ Yesu tun ma don dugu kɔnɔ ban. Mariti tun tagara a sɔrɔ yɔrɔ min na, a belɛn tun bɛ o yɔrɔ kelen le ra. ³¹ Yahudiya minw tun bɛ ni Mariyamu ye bon kɔnɔ, ka to k'a jusu saaro, olugu k'a ye ko a wurira joona joona ka bɔ minke, o gbanna a kɔ; o tun b'a miirira ko a bɛ tagara kaburu ra ka taga kasi le.

³² Mariyamu tagara se Yesu kɔrɔ, ka Yesu ye minke, a benna a sen kɔrɔ k'a fɔ a ye ko: «Matigi, ni a kɛra ko ele tun bɛ yan, ne balemace tun tɛna sa.» ³³ Yesu ka Mariyamu kasitɔ ye minke, ani Yahudiya minw tun bɛ ni a ye, ka olugu fana kasitɔ ye, o ka a jusu tɔrɔ kɔsɛbɛ ka a hakiri jagami. ³⁴ Yesu ka o jininka ko: «Aw ka a su don min?» O ko: «Matigi, na a yɔrɔ flɛ.» ³⁵ Yesu kasira. ³⁶ Yahudiyaw ko: «Aw y'a flɛ! Cɛ nin ko tun ka di a ye dɛ!» ³⁷ Nka dɔw ko: «Ale min ka fiyɛntɔcɛ na yɛlɛ, a tun tɛ se ka a kɛ Lazari kana sa wa?»

Yesu ka Lazari su lakunu

³⁸ Yesu jusukun tɔrɔnɛnba tagara se kaburu ma. O kaburu tun ye kuruwo dɔ le ye, ka kabakuruba dɔ kɛ ka a datugu. ³⁹ Yesu ko: «Aw ye kabakuru bɔ kaburu da ra.» Banbaga balemamusɔ min ye Mariti ye, ale ko Yesu ma ko: «Matigi, i b'a sɔrɔ a kasa bɛ bɔra ka ban, sabu a tere naani le ye bi ye kaburu kɔnɔ.» ⁴⁰ Yesu

ko Mariti ma ko: «Ne m'a fɔ i ye ko ni i ka la ne ra, i bɛna Ala ta sebageya ye wa?» ⁴¹ O ka kabakuru bɔ kaburu da ra. Yesu ka a ja kɔrɔta san fɛ ka Ala daari ko: «Ne Fa Ala, ne bɛ baraka la i ye, sabu i ka ne lamɛn. ⁴² Ne k'a lɔn ko i bɛ ne lamɛn wagati bɛɛ. Nka mɔgɔ minw ka ne lamini, ne ka o fɔ olugu le kosɔn, janko o y'a lɔn ko ele yɛrɛ le ka ne ci.» ⁴³ Yesu ka o fɔ minke, a kumana ni fanga ye ko: «Lazari, bɔ kɛnɛ ma!» ⁴⁴ Su bɔra; a senw ni a borow tun melegera ni fani ye, a ja datugunin bɛ ni kasanke ye. Yesu ko o ma ko: «Aw ye faniw bɔ a ra k'a to a ye taga.»

*Kititigɛbagaw ko Yesu ka kan ka faga
(Matiyu 26.1-5; Marika 14.1-2; Luka 22.1-2)*

⁴⁵ Yahudiya minw tun nana Mariyamɔ fɛ, Yesu ka min kɛ, olugu ka o ye minke, o caman lara a ra. ⁴⁶ Nka dɔw tagara Farisiw* fɛ ka taga Yesu ta kow lakari o ye. ⁴⁷ Sarakalasebagaw* kuntigiw, ani Farisiw ka kititigɛbagaw ta jenkuru* wele ka o sigi; o ko: «An bɛna mun le kɛ? Cɛ nin bɛ tagamasiyɛn caman kɛra dɛ! ⁴⁸ Ni an k'a to ten a yɛrɛ ma, a laban mɔgɔ bɛɛ bɛna la a ra. Nka ni o kɛra, Rɔmukaw bɛna na ka na an ta Alabatosoba ni an ta siya halaki!»

⁴⁹ Kelen tun bɛ o ra, min tɔgɔ tun ye ko Kayife; ale le tun ye sarakalasebagaw kuntigiba ye o san na. Ale ko: «Aw kɔni, aw tɛ foyi lɔn. ⁵⁰ Aw m'a lɔn ko a ka fisa mɔgɔ kelen ye sa jamana bɛɛ kosɔn, janko an ta siya bɛɛ kana halaki wa?» ⁵¹ Ayiwa, Kayife tun ma o kuma fɔ a yɛrɛ ma. A tun kɛra sarakalasebagaw kuntigiba ye o san na

minkε, o le koson Ala ka o cirayakuma don a da ra, ko Yesu le ka kan ka sa o ta siya nɔ ra. ⁵² Nka a tun tena ke o siya dama koson; Ala ta mogo minw janjanna dunupa fan bee ra, a bena sa ka olugu bee le jen ka o ke kelen ye. ⁵³ Yahudiyaw kuntigiw k'a latige o lon yere ra ko Yesu ka kan ka faga. ⁵⁴ O koson Yesu ma son ka ke yaalayaala ye Yahudiyaw ce ra kene kan tuun. A bora o yoro ra ka taga kongokolon fanfeyoro ra, dugu do ra min be wele ko Efirayimu. Ale ni a ta karamogodenw tora o yoro ra.

⁵⁵ Ayiwa, Yahudiyaw ta Jonyaban panagbe* tun be surunyara. Mogo caman bora jamana yoro werew ra, ka na Zeruzalemu ka kon panagbe na, ka na o yere saninya. ⁵⁶ Mogow tun be Yesu yoropinina; o tun jogon jininka Alabatoso lu kon, ko: «Aw be mun miiri? O tuma a tena na panagbe ra wa?» ⁵⁷ O y'a soro sarakalasebagaw kuntigiw, ani Farisiw tun k'a fo mogow ye ka ban ko ni min o min ka Yesu yoro lon, o tigi ye taga a fo olugu ye, janko o y'a soro ka a mina.

12

Mariyamu ka Yesu sen mun ni turu kasadiman ye

(Matiyu 26.6-13; Marika 14.3-9)

¹ Ayiwa, a to tun tora tere woro, Jonyaban panagbe* be se; Yesu tagara Betani. A tun ka Lazari min su lakunu, ale tun be o dugu le kon. ² O ka domuni do laben Yesu ye o yoro ra. Mariti tun be o domuniko panabora; Lazari fana tun be domuni na ni domunikebaga tow ye. ³ Ka

o to domuni na, Mariyamu ka turu kasadiman yere woro songobelen do ta, min tun be litiri tarance bo, ka o turu ke Yesu senw kan; o ko, a ka a senw josi ni a yere kunsigi ye. O turu kasa ka bon yoro bee labo. ⁴ Yesu ta karamogoden min ye Zudasi Sikariyoti ye, min tun bena ke Yesu janfabaga ye, ale ko: ⁵ «Mun koson nin turu kasadiman ma fiyeere fo warigbe keme saba*, ka o wari di fagantanw ma?» ⁶ Zudasi tun ma o fo fagantanw hina koson, nka a ka o fo sabu son tun lo; ale le tun ye o ta warimarabaga ye, nka ni wari min tun ka di a ma, a tun be o ta. ⁷ Nka Yesu ko a ma ko: «Muso to pasuma ra; a to a ye nin ke ne ta sutarari kama. ⁸ Sabu fagantanw koni, olugu be ni aw ye yan tuma bee, nka ne tena to ni aw ye yan tuma bee de!»

Sarakalasebagaw kuntigiw ko o be Lazari faga

⁹ Ayiwa, Yahudiyaw k'a men minke ko Yesu be Betani, o caman tagara yi. O tun ma taga Yesu yere doron koson, nka a tun ka Lazari min su lakunu, o tun tagara ale fana fleyoro le ra. ¹⁰ Sarakalasebagaw* kuntigiw k'a latige ko ni a be ten, olugu bena Lazari fana faga; ¹¹ sabu Lazari koson Yahudiyaw caman tun be bora olugu ko ka la Yesu ra.

Yesu donna Zeruzalemu

(Matiyu 21.1-11; Marika 1.1-11; Luka 19.28-40)

¹² Ayiwa, o lon dugusagbe, jama caman min tun nana Zeruzalemu Jonyaban janagbe* ra,

---

* **12:5** 12.5 Ka kapa ni o wagati ta jate ye, o wari tun ye baaraden dow ta san kelen baara sara jogonna le ye.

olugu k'a men ko Yesu be nana Zeruzalemu. ¹³ O ka tamaro yiriborow tigetige, ka bo ka taga Yesu kunben. O tun be perenna ko:

«Hozana*, an ye Ala tando; min be nana Matigi togo ra, dugawu ye ke o ye! Izirayeli* ta masace lo!»

¹⁴ Yesu tun ka faliden do soro; a sigira o kan, i n'a fo a sebera Kitabu konso cogo min na, ko:

¹⁵ «Siyon dugumogow, aw kana siran!

A fe, aw ta masace be nana, a signin be faliden do kan.»

¹⁶ Karamogodenw ma o ko koro faamu o wagati yere ra; nka Yesu nana kunu minke ka bo saya ra ka don Ala ta noro ra, o hakiri ka soro ka jigi a ra ko ciraw tun ka min sebe Yesu ta ko ra, ko mogow tun ka o le ke a ye ten.

¹⁷ Jama min tun be ni Yesu ye wagati min a tun ka Lazari wele ka bo kaburu konso, k'a lakunu ka bo saya ra, olugu tun be o kow seereya kera mogow ye. ¹⁸ O le koson jama tun nana a kunben, sabu o tun k'a men ko a ka o tagamasiyen ke.

¹⁹ Ayiwa, Farisiw* ka ke a fo ye jagon ye ko: «Aw yere na b'a ra ke, aw te se ka foyi ke nin ce ra; mogo bee tugura a ko.»

Gereki dow b'a fe ka kuma Yesu fe

²⁰ Mogo minw tun nana Zeruzalemu panagbe ra ka na Ala bato, Gereki minw tun be Yahudiyaw ta diina ra, olugu dow tun be o mogow ce ra. ²¹ O Gerekiw gbarara Filipe ra, min bora Betisayida, Galile mara ra; o ko a ma ko: «Ne terice, an b'a

fɛ ka Yesu ye.» ²² Filipe tagara o fɔ Andere ye; o mɔgɔ fla tagara o fɔ Yesu ye. ²³ Yesu ka o jaabi ko: «Min kɛra Adamaden ye*, Ala bɛna o ta bonya yira wagati min na, o wagati le sera sisan.»

²⁴ Yesu k'a fɔ tuun ko: «Can ra ne b'a fɔ aw ye ko ni simankisɛ ma don dugukolo ra ka sa, a bɛ to a kelen na; nka ni a sara, a bɛ falen ka den caman kɛ. ²⁵ Ni mɔgɔ min k'a yɛrɛ nin kanu, o tigi bɛna bɔnɔ a ra; nka ni mɔgɔ min k'a yɛrɛ nin kɔninya nin dunuɓa ra yan, o tigi bɛna a nin sɔrɔ, ka janamanya banbari sɔrɔ. ²⁶ Ni mɔgɔ min b'a fɛ ka baara kɛ ne ye, o tigi ka kan ka tugu ne kɔ; ne bɛ yɔrɔ min na, ne ta baaraden fana bɛna kɛ o yɔrɔ le ra. Ni mɔgɔ min bɛ baara kɛ ne ye, Fa Ala bɛna o tigi bonya.»

Yesu k'a ta saya ko fɔ

²⁷ «Sisan kɔni, ne hakiri pagaminin lo; ne bɛna mun fɔ sa? Ko ne Fa Ala ye ne tanga nin wagati tɔrɔ ma wa? Ne tɛ se ka o fɔ, sabu ne nana dunuɓa ra nin wagati tɔrɔ le kosɔn. ²⁸ Ne Fa, i tɔgɔ bonya!»

Kumakan dɔ bɔra sankolo ra ko: «Ne k'a bonya ka ban, nka ne bɛna a bonya kokura tuun.»

²⁹ Jama min tun bɛ o yɔrɔ ra, olugu ka o mɛn min kɛ, dɔw ko: «Sankurukan lo.» Dɔw ko: «Mɛlɛkɛ dɔ le kumana a fɛ.» ³⁰ Nka Yesu ko o ma ko: «Nin kumakan ma bɔ ne kosɔn, a bɔra aw le kosɔn. ³¹ Dunuɓa ta kiti bɛna tigɛ sisan le; dunuɓa kuntigi bɛna gbɛn ka labɔ sisan le. ³² Ni ne nana kɔrɔta ka bɔ dugukolo kan tuma min na, ne bɛna mɔgɔ bɛɛ lana ne fɛ.» ³³ Yesu tun

bena sa cogoya min na, a tun ka o le fo ka a yira mɔgɔw ra.

³⁴ Jama ko Yesu ma ko: «An k'a men ko a sebera sariya* kitabu kɔnɔ ko Kisibaga* janaman bena to wagati beɛ; nka ele ko, ko Min kera Adamaden ye*, ko o ka kan ka kɔrɔta ka bɔ dugukolo kan? O tuma, Min kera Adamaden ye, o ye jɔntigi le ye sa?» ³⁵ Yesu ka o jaabi ko: «Yeelen belen be aw ce ra, nka wagati dɔɔnin lo! Yeelen be aw ce ra wagati min na, aw ye tagama a ra o wagati ra, janko dibi kana na don aw ma ka bara aw ra; sabu mɔgɔ min be tagama dibi ra, o tigi te a tagayɔrɔ lɔn. ³⁶ Yeelen be aw fe sisan le; min be o yeelen di, aw ye la o ra, janko aw ye ke yeelen ta denw ye.»

Yesu ka o fo ka ban minke, a bɔra o kɔrɔ ka taga yɔrɔ were, ka dogo o ra.

Yahudiyaw ma la Yesu ra

³⁷ Ayiwa, hali k'a sɔrɔ Yesu ka tagamasiyen caman ke Yahudiyaw na na, o belen ma la a ra.

³⁸ O ra, cira Ezayi tun ka kuma min fo, o kera can ye, ko:

«Matigi, jɔntigi le sɔnna ka la an ta waajuri kumaw ra?

Jɔntigi le ka Matigi ta sebgaya lɔn?»

³⁹ Ayiwa, o tun te se ka la Yesu ra, sabu cira Ezayi k'a fo fana ko:

⁴⁰ «Ala ka o na fiyen,
ka o jusukun fana gbeleya,
janko o na kana yeri ke,
o jusukun kana faamuri ke,

janko o kana na ale fe,
janko ale ye o keneya.»

⁴¹ Cira Ezayi ka o fo, sabu Yesu ta nooro tun yirara a ra; o le koson a ka o fo Yesu ko ra.

⁴² O bee n'a ta, Yahudiyaw kuntigiw yere caman lara Yesu ra; nka Farisiw* nasiran koson, o ma son k'a fo kene kan, janko o kana na o gben ka o nin bo karanso* ta jen ra. ⁴³ Sabu mogow ta bonya le tun ka di o ye ka teme Ala ta kan.

Yesu ta kuma le bena mogow ta kiti tige

⁴⁴ Yesu kumana ni fanga ye, k'a fo ko: «Ni mogow min ka la ne ra, o tigi ma la ne le ra, nka a lara ne cibaga Ala le ra. ⁴⁵ Ni mogow min ka ne ye, o tigi ka ne cibaga fana ye. ⁴⁶ Ne koni, ne nana dunupa ra i n'a fo yeelen, janko ni mogow o mogow ka la ne ra, o tigi kana tagama dibi ra tuun. ⁴⁷ Ni mogow min ka ne ta kuma lamem, ni a ma a sira tagama, ne le tena kiti tige o tigi kan; sabu ne ma na ka na kiti tige dunupamogow kan, ne nana ka na o kisi le. ⁴⁸ Ni mogow min ka ban ne ra, ni a ma son ka ne ta kumaw lamem, o tigi ka kititigebaga sorow a yere ra ka ban. Ne ka kuma minw fo co, o kumaw yere le bena kiti tige o tigi kan dunupa labanlon na! ⁴⁹ Sabu ne ma kuma ne yere ma; nka Fa Ala min ka ne ci, ale yere le ka ne ta kumafotaw, ani ne ta kumacogo yira ne ra. ⁵⁰ Ne fana k'a lon ko ale be min fo, o le be panamanya banbari di mogow ma. O koson Fa Ala ka a yira ne ra cogo min na, ne b'a fo ten le.»

13

Yesu ka karamogodenw senw ko

¹ Ayiwa, a tɔ tun tora tere kelen Yahudiyaw ta Jonyaban janagbe* be se, Yesu tun k'a lon ko wagati sera ale ye bo dununa ra ka taga Fa Ala fe. Mogo minw tun lara a ra dununa ra yan, a tun ka olugu kanu; a ka o kanu fo ka taga se a dan ma.

² Yesu ni a ta karamogodenw tun be surato domuna; o y'a soro Setana tun ka Yesu janfa miiriya don Simon dence Zudasi Sikariyoti jusukun na ka ban. ³ Yesu tun k'a lon fana ko Fa Ala ka se bagaya bee don ale boro, ko ale bora Ala ra, ko a fana bena seko ka taga Ala fe. ⁴ Ayiwa, Yesu wurira domuni kunna, ka a ta deregeba bo ka bla, ka fani do ta ka a yere cesiri ni o ye. ⁵ O ko, a ka ji ke minan do kono ka ke a ta karamogodenw senw ko ye; fani min tun be a ce ra, a ka o senw josi ni o ye. ⁶ A nana se Simon Piyeri ma minke, Piyeri ko: «Matigi, ele yere be ne sen ko wa!» ⁷ Yesu ko a ma ko: «Ne be min kera tan, ele koni te se ka o koro lon sisan; nka lon do i bena a koro lon.» ⁸ Piyeri ko: «On-on, ne te son ele ye ne sen ko fiyewu.» Yesu ko a ma ko: «Ni ne ma i sen ko, i tena i ninyoro soro ne fe de!» ⁹ Simon Piyeri ko: «Ayiwa, Matigi, ni o lo, i kana dan ne sen kori dama ma, nka ne borow, ani ne kun fana ko.» ¹⁰ Yesu ko o ma ko: «Ni mogo min fari yoro bee kora ka ban, o tigi mako te kori were ra tuun; a koni be se ka a senw ko, ni o te, a saninyanin lo. Aw saninyanin lo, nka aw bee te de!» ¹¹ Karamogoden min tun bena Yesu

janfa, a tun ka o lon; o le koson a ko: «Aw bee ma saninya.»

¹² Yesu ka a ta karamogodenw sen ko ka ban tuma min na, a ka a ta deregeba don, ka sigi domunikeyoro ra tuun. A ko karamogodenw ma ko: «Ne ka min ke aw ra, aw ka o koro lon wa? ¹³ Aw be ne wele ko: <An karamogo> walama ko: <Matigi.> O bennin lo, sabu ne ye o le ye. ¹⁴ Ayiwa, ne min ye aw Matigi ye, ani aw Karamogo, ni ne ka aw sen ko, o tuma aw fana ka kan ka jogon sen ko le. ¹⁵ Ne ka nin ke k'a yira aw ra le, janko ne ka a ke aw ye cogo min na, aw fana ye a ke jogon ye ten. ¹⁶ Can ra ne b'a fo aw ye ko jon te se ka bonya ka teme a matigice kan, ciraden fana te se ka bonya ka teme a cibaga kan. ¹⁷ Sisan aw ka o kow lon; ni aw ka son k'a ke, Ala bena aw ta ja.

¹⁸ «Ne te nin fora aw bee le ma de! Ne ka minw janawoloma, ne ka olugu lon. Nka ciraw ka min fo Kitabu konoo, o ka kan ka ke le; a sebera ko: <Min tun be domuni ke ni ne ye, o k'a yere ke ne jugu ye.> ¹⁹ Ne be o fo aw ye sisan sani a kewagati ye se, janko ni a nana se, aw ye la a ra ko ne ko <Ne ye min ye, ne ye o le ye>. ²⁰ Can yere ra ne b'a fo aw ye, ko ni mogo min ka son ne ta ciraden na, o tigi sonna ne yere le ra; ni mogo min fana sonna ne ra, o tigi sonna ne cibaga le ra.»

*Yesu ko Zudasi bena ale janfa
(Matiyu 26.20-25; Marika 14.17-21; Luka
22.21-23)*

²¹ Yesu ka o kuma fɔ minke, a hakiri jagamina kosebe. A k'a fɔ o ye k'a gbeleya ko: «Can ra ne b'a fɔ aw ye ko aw ra kelen bena ne janfa.» ²² A ka o fɔ minke, karamogodenw ka ke jɔgɔn flefle ye; o m'a lon, a kan be min tigi ma. ²³ Yesu ta karamogoden min ko tun ka di Yesu ye, ale tun be Yesu korɔ. ²⁴ Simɔn Piyeri ka tagamasiyen dɔ ke ale ma, ko a ye Yesu jininka, ko a kan be jontigi le ma. ²⁵ O karamogoden gbara Yesu ra, ka a jininka ko: «Matigi, i be jontigi le ma?» ²⁶ Yesu k'a jaabi ko: «Ni ne ka buru su k'a di mɔgo min ma, o tigi lo.» A ka buru ta k'a su, k'a di Simɔn Sikariyɔti dence Zudasi ma. ²⁷ Kabini buru dira Zudasi ma dorɔn, Setana donna Zudasi ra. Yesu ko a ma ko: «I b'a fe ka min ke, i teliya ka o ke sa.»

²⁸ Nka minw tun be ni Yesu ye domuni na, olugu si m'a lon fen min k'a to a ka o kuma fɔ. ²⁹ I n'a fɔ Zudasi le tun ye warimarabaga ye, dow k'a miiri ko Yesu ko o ma ko a ye taga fen dɔ le san ka na Jɔnyaban janagbe* domuni laben ni o ye, walama ko a ye taga fagantan dow son. ³⁰ O ra, Zudasi ka buru mina ka bɔ kene ma o yɔronin kelen bee ra. O y'a sorɔ su tun kora.

Yesu ka cikura fɔ a ta karamogodenw ye

³¹ Ayiwa, Zudasi Sikariyɔti bonin kɔ, Yesu ko a ta karamogodenw ma ko: «Sisan koni Min kera Adamaden ye* bonya lara o kan, ka bonya la Ala fana kan a le sababu ra. ³² [Ni bonya lara Ala kan ale sababu ra,] Ala yere fana bena bonya la ale kan; a fana tena meen ka o bonya la a kan. ³³ Ne ta denw, ne be ni aw ye wagati doonin

dorɔn le. Aw bɛna ne yɔrɔɔnini, nka ne ka min fɔ Yahudiyaw kuntigiw ye, ne bɛ o kelen le fɔ aw ye, ko ne bɛna taga yɔrɔ min na, aw tɛ se ka taga o yɔrɔ ra. ³⁴ Ne bɛ cikura fɔ aw ye: Aw ye ɲɔgɔn kanu; ne ka aw kanu cogo min na, aw fana ye ɲɔgɔn kanu ten. ³⁵ Ni kanuya bɛ aw ni ɲɔgɔn cɛ, bɛɛ bɛna a lon o le fɛ ko aw ye ne ta karamɔgɔdenw ye.»

Yesu ko Piyeri bɛna ban ale ra

(Matiyu 26.31-35; Marika 14.27-31; Luka 22.31-34)

³⁶ Simɔn Piyeri ka Yesu ɲininka ko: «Matigi, i bɛ tagara min le?» Yesu k'a jaabi ko: «Ne bɛ tagara yɔrɔ min na, ele tɛ se ka tugu ne kɔ sisan o yɔrɔ ra; nka lon dɔ i bɛna tugu ne kɔ.» ³⁷ Piyeri ko Yesu ma ko: «Matigi, mun na ne tɛ se ka taga ni i ye sisan? Ne bɛ sɔn ka ne yɛrɛ di hali ka sa i kosɔn!» ³⁸ Yesu ko a ma ko: «Ele bɛna sa ne kosɔn wa? Can ra, ne b'a fɔ i ye ko sani dondo ye kasi, ele bɛna a fɔ mɔgɔw ye fɔ sijnaga saba ko i ma ne lon.»

14

Yesu le ye sira ye

¹ Ayiwa, o kɔ, Yesu ko a ta karamɔgɔdenw ma ko: «Aw hakiri kana ɲagami; aw ye la Ala ra, aw ye la ne fana ra. ² Sigiyɔrɔ caman bɛ ne Fa Ala fɛ, ni o tun tɛ can ye, ne tun tɛna a fɔ aw ye ko ne bɛ taga yɔrɔ labɛn aw ye. ³ Ni ne tagara yɔrɔ labɛn aw ye ka ban tuma min na, ne bɛ kɔsegi ka na aw ta ka taga to ne kɔrɔ, janko ne bɛ yɔrɔ min na, aw fana ye kɛ o yɔrɔ ra. ⁴ Ne bɛ taga

yorcɔ min na, aw ka o sira lon.» ⁵ Toma ko Yesu ma ko: «Matigi, an ma i tagayorcɔ lon, an bena a sira lon cogo di?» ⁶ Yesu ko Toma ma ko: «Ne le ye sira ye, ani can, ani panamanya; mɔgɔ si tɛ na Fa Ala fɛ, ni a ma tɛmɛ ne fɛ. ⁷ Ni aw tun ka ne lon, aw tun bena ne Fa fana lon, nka sisan aw ka a lon, aw fana k'a ye.»

⁸ Filipe ko Yesu ma ko: «Matigi, Fa Ala yira an na; o bena an wasa.» ⁹ Yesu ko Filipe ma ko: «Ne ni aw bɛ jɔgɔn fɛ kabini wogatijan, nka hali bi ele ma ne lon wa, Filipe? Ni mɔgɔ min ka ne ye, o tigi ka Fa Ala le ye; mun kosɔn ele b'a fɔ tuun ko: <Fa Ala yira an na>? ¹⁰ O tuma ele ma la a ra ko ne bɛ Fa Ala ra, ko Fa Ala fana bɛ ne ra wa? Ne bɛ kuma min fɔra aw ye, o ma bɔ ne yɛrɛ ra; Fa Ala min ni ne ye kelen ye, ale yɛrɛ ni ne le bɛ jɛn ka a ta baara kɛ. ¹¹ Aw ye la ne ra, ko ne bɛ Fa Ala ra, ko Fa Ala fana bɛ ne ra; ni o ma aw wasa, ne bɛ nin kɛwale minw kera, aw ye la ne ra o kosɔn. ¹² Can ra ne b'a fɔ aw ye ko ni mɔgɔ min ka la ne ra, ne bɛ baara min kera, o tigi bena o jɔgɔn le kɛ; a yɛrɛ bena baara dɔw kɛ minw ka bon ka tɛmɛ ne taw kan, sabu ne bɛ tagara Fa Ala fɛ. ¹³ Ni aw ka fɛn o fɛn daari Ala fɛ ne tɔgɔ ra, ne bena o kɛ; janko Dence* ye Fa Ala ta bonya yira mɔgɔw ra. ¹⁴ Ni aw ka fɛn o fɛn daari ne tɔgɔ ra, ne bena o kɛ.»

Yesu ko Nin Saninman bena na

¹⁵ «Ni aw bɛ ne kanu, ne ka ci minw fɔ aw ye, aw bena o kɛ. ¹⁶ Ne fana bena Fa Ala daari ko a ye demɛbaga wɛrɛ di aw ma, janko o ye to ni aw ye tuma bɛɛ. ¹⁷ Nin Saninman* min bɛ can yira, o lo. Dunupamɔgɔw tɛ se ka o sɔrɔ, sabu o

tɛ se k'a ye, o tɛ se k'a lɔn fana. Nka aw kɔni ka a lɔn, sabu a bɛ ni aw ye, a bɛna kɛ aw jusukun na fana.

¹⁸ «Ne tɛna aw to aw kelen na i n'a fɔ feritaw; ne bɛna sekɔ ka na aw fɛ tuun. ¹⁹ Sani dɔɔnin cɛ dunɔpamɔgɔw tɛna ne ye, nka aw kɔni, aw bɛna ne ye; sabu ne bɛna panamanya tuun, o kosɔn aw fana bɛna panamanya. ²⁰ O lon le ra aw bɛna a faamu ko ne bɛ panamanya ne Fa Ala ra, ko aw bɛ panamanya ne ra, ko ne fana bɛ panamanya aw ra.

²¹ «Mɔgɔ min bɛ ne ta kuma lamɛn, k'a sira tagama, o tigi le bɛ ne kanu. Mɔgɔ min bɛ ne kanu, ne Fa bɛna o tigi kanu; ne fana bɛna o tigi kanu ka ne yɛrɛ yira a ra.»

²² Ayiwa, Zude (min ni Zudasi Sikariyɔti tɛ kelen ye), ale ko: «Matigi, mun na i bɛna i yɛrɛ yira anw na, nka i tɛ i yɛrɛ yira dunɔpamɔgɔ tow ra?» ²³ Yesu ka a jaabi ko: «Mɔgɔ min bɛ ne kanu, o tigi bɛ ne ta ka kumaw sira tagama, ne Fa fana bɛna o tigi kanu; ne ni ne Fa Ala bɛna na o tigi fɛ, ka na to ni o tigi ye. ²⁴ Mɔgɔ min tɛ ne kanu, o tigi tɛ ne ta ka kumaw sira tagama. Aw bɛ kuma min mɛnna ne fɛ, o ma bɔ ne yɛrɛ ra; a bɔra ne cibaga Fa Ala le ra.

²⁵ «Ne ka nin kow fɔ aw ye, ka ne to ni aw ye. ²⁶ Nka Fa Ala bɛna Demɛbaga min ci aw ma ne tɔgɔ ra, min ye Nin Saninman ye, ale le bɛna aw karan fɛn bɛɛ ra; ne ka fɛn o fɛn fɔ aw ye, a bɛna aw hakiri jigi o bɛɛ ra.

²⁷ «Ne bɛ jususuma le to aw fɛ, ne bɛ ne ta jususuma le di aw ma. Ne tɛ a di aw ma

dunupamogow ta dicogo ra. Aw hakiri kana jagami, aw kana siran.

²⁸ «Aw k'a men ne fe ka ban ko: <Ne be taga; nka ne bena kosegi ka na aw fe tuun.> Ni aw tun be ne kanu, aw tun bena jagari ko ne be tagara Fa Ala fe; sabu Fa Ala ka bon ni ne ye. ²⁹ Ayiwa, sisan, ne ka nin kow fo aw ye, sani a kewagati ye se; janko ni a nana se, aw ye la ne ta kuma ra. ³⁰ Ne tena kuma ni aw ye tuun ka men, sabu dunupa kuntigi bena na ne kama; nka se foyi si t'a fe ne kan. ³¹ Ne Fa Ala ka min fo ne ye, ne be o le ke, janko dunupamogow ye a lon ko ne be Fa Ala kanu.

«Aw ye wuri, an ye taga ka bo yan.»

15

Yesu ye rezensun ye

¹ Yesu ko: «Ne le ye rezensun yere ye, ne Fa ye a senɛbaga ye. ² Yiriboro o yiriboro be ne ra, ni a te den, a be o tige. Nka yiriboro o yiriboro be ne ra, ni a be den, a be o kerɛfeborow tigetige k'a dakapa, janko a ye den caman ke ka teme folota kan. ³ Ne ka karan min di aw ma, o karan koson aw saninyara ka ban. ⁴ Aw ye to ne ta jenogonya ra, ne fana be to aw ta jenogonya ra. Yiriboro gbansan te se ka den a yere ma, ni a noronin te yirisun na; ni aw fana ma to ne ta jenogonya ra, aw te se ka foyi ke Ala ye.

⁵ «Ne le ye rezensun ye, aw ye a borow ye. Ni mogow min tora ne ta jenogonya ra, ni ne fana tora o tigi ta jenogonya ra, o tigi le be den caman ke; sabu ni ne te, aw te se ka foyi ke. ⁶ Ni mogow

min ma to ne ta jɛnɔɔɔɔnya ra, o tigi bɛ firi kɛnɛ ma i ko yiriboro tigenin; a bɛ ja. O kɔ, o bɛ o yiriborow cɛ ka o firi tasuma ra ka o jɛni. ⁷ Ni aw tora ne ta jɛnɔɔɔɔnya ra, ni ne ta kumaw tora aw kɔnɔ, aw bɛ fɛn o fɛn fɛ, aw ye o daari, aw bɛna o sɔrɔ. ⁸ Ni aw bɛ den caman kɛ, k'a yira ko aw ye ne ta karamɔɔɔdenw ye, o le bɛ ne Fa bonya. ⁹ Fa Ala ka ne kanu cogo min na, ne ka aw kanu o cogo le ra fana; aw ye to ne ta kanuɔɔɔɔnya ra. ¹⁰ Ni aw bɛ ne ta cifɔninw kɛ, aw bɛna to ne ta kanuɔɔɔɔnya ra, i n'a fɔ ne ka ne Fa ta cifɔninw kɛ cogo min na, ka to a ta kanuɔɔɔɔnya ra.»

Lanabagaw ye Yesu teriw ye

¹¹ «Ne ka nin kow fɔ aw ye, janko jagari min bɛ ne ra, o ye kɛ aw fɛ, ani aw ta jagari ye dafa. ¹² Ne ta cifɔnin fɛ nin ye: ko aw ye jɔɔɔɔn kanu i n'a fɔ ne ka aw kanu cogo min na. ¹³ Ka i yɛrɛ di ka sa i teriw kosɔn, kanuya si tɛ temɛ o kan. ¹⁴ Ne ka min fɔ aw ye, ni aw bɛ o kɛ, o tuma aw bɛna kɛ ne teriw ye. ¹⁵ Ne tɛ aw wele tuun ko baaradenw, sabu baaraden tɛ a matigice ta kokɛtaw kala ma; ne bɛ aw wele ko ne teriw, sabu ne ka fɛn o fɛn sɔrɔ ne Fa fɛ ne ka aw karan o bɛɛ ra. ¹⁶ Aw le ma ne janawoloma; ne le ka aw janawoloma, ka aw ci, janko aw ye kɛ i ko yiri min bɛ den, den min nafa tɛ ban. O cogo ra ni aw ka fɛn o fɛn daari Fa Ala fɛ ne tɔɔɔ ra, a bɛna o di aw ma. ¹⁷ Ne bɛ min jini aw fɛ o ye ko aw ye jɔɔɔɔn kanu.

Dunupamɔɔɔw bɛna lanabagaw kɔninya

¹⁸ «Ni dunupamɔɔɔw bɛ aw kɔninya, aw ka kan k'a lɔn ko o kɔnna ka ne le kɔninya aw ja.

¹⁹ Ni aw ni dunupamogow tun ye kelen ye, o tun bena aw kanu, sabu aw ye o do ye. Nka aw ni dunupamogow te kelen ye minke, ani ne ka aw janawoloma ka bo dunupa ra minke, o koson o be aw koninya.

²⁰ «Ne ka kuma min fo aw ye, aw ye aw hakiri to o ra, ko: <Jon te bonya ka teme a matigice kan.> Ni o ka ne toro, o bena aw fana toro; ni o sonna ne ta kuma ma, o bena son aw fana ta kuma ma.

²¹ Nka o bena o kow bee ke aw ra ne le koson, sabu min ka ne ci, o ma o lon.

²² «Ni a tun kera ko ne ma na, ani ni ne tun ma kuma o fe, o tun tena jaraki o ta jurumun ko ra tuun; nka sisan koni ni o ka jurumun ke, o jarakibari te to. ²³ Mogo min be ne koninya, o tigi be ne Fa fana koninya. ²⁴ Mogo si ma kewale minw jogon ke, ni ne tun ma o ke o ja na, o tun tena jaraki o ta jurumun koson tuun. Nka sisan o ka ne ta kewalew ye, nka o belen ka ne ni ne Fa koninya. ²⁵ Nka o kera janko min sebera o ta sariya* ra, o ye ke can ye ko: <O ka ne koninya gbansan.>

²⁶ «Ayiwa, ne bena Demebaga min ci aw ma ka bo ne Fa Ala fe, o ye Nin Saninman* ye, min be can yira; ni o nana, o bena seereya ke ne ta ko ra.

²⁷ Aw fana bena seereya ke ne ta ko ra, sabu aw ni ne tun be jogon fe kabini ne ta kow damina ra.

16

¹ «Ne ka nin kow bee fo aw ye, janko ni a nana se, foyi kana aw kunnacen ka bo lanaya ra. ² O

bena aw gben ka bo karansow* konɔ; wagati do yere bena se, ni mogɔ min ka aw do faga, o tigi bena a miiri ko a ka kopuman le ke Ala ye. ³ O bena o kow bee ke aw ra, sabu o ma ne Fa Ala lon, o ma ne fana lon. ⁴ Nka ne ka nin kow fo aw ye sisan, janko ni a kewagati nana se, aw hakiri ye jigi a ra ko ne tun ka a fo aw ye ka ban. Ne ma kon ka o kow fo aw ye, sabu ne yere tun be ni aw ye.»

Nin Saninman ta baara

⁵ «Ayiwa, sisan ne be tagara ne cibaga fe, nka aw si ma ne jininka ko: <I be tagara min?> ⁶ Ne ka nin kumaw fo aw ye minke, o le ka aw jusu kasi kosebɛ. ⁷ O bee n'a ta, ne be can le fora aw ye: ne ye taga, o le ka fisa aw ma, sabu ni ne ma taga, Demɛbaga tena na aw fe; nka ni ne tagara, ne bena a ci ka na aw fe. ⁸ Ni o Demɛbaga nana, a bena a yira dunupamogow ra ko o firira jurumun ta ko ra, ko o firira terenninya ta ko ra, ani ko o firira Ala ta kiti ta ko ra fana. ⁹ O firira jurumun ta ko ra, sabu o ma la ne ra. ¹⁰ O firira terenninya ta ko ra, sabu ne be tagara Fa Ala fe, o koson aw tena ne ye tuun. ¹¹ O firira Ala ta kiti ta ko ra, sabu kiti tigera dunupa kuntigi kan ka ban.

¹² «Fen caman be ne fe k'a fo aw ye hali bi, nka o ka bon aw baraka ma sisan. ¹³ O koson Nin Saninman* min be can yira, ni o nana, a bena aw namina ka can bee yira aw ra; sabu a ta kumaw tena bo a yere ra, nka a be fen o fen men, a bena o bee le fo aw ye, ka ko nataw fana fo aw ye. ¹⁴ A bena ne togɔ bonya, sabu kuma min be ne fe, a bena o le ta ka o fo aw ye. ¹⁵ Fen o fen be Fa

Ala fε, o bεε ye ne ta ye. O le koson ne ko, ko Nin Saninman le bεna ne ta kumaw ta ka o fɔ aw ye.»

Karamɔgɔdenw ta janasisi ni o ta jagari

¹⁶ O kɔ, Yesu ko: «Ni dɔɔnin kera, aw tɛna ne ye; nka ni dɔɔnin kera o kɔ fε tuun, aw bεna ne ye.» ¹⁷ Karamɔgɔden dɔw ka kε jɔgɔn jininka ye ko: «A ka min fɔ nin ye, o kɔrɔ le ye di? A ko: «Ni dɔɔnin kera, aw tɛna ne ye,» ko: «nka ni dɔɔnin kera o kɔ fε tuun, aw bεna ne ye, sabu ne bε taga Fa Ala fε.» ¹⁸ O «dɔɔnin» kɔrɔ le ye juman ye? An kɔni ma o faamu!» ¹⁹ Yesu k'a lon ko karamɔgɔdenw b'a fε ka ale jininka; a ko o ma ko: «Ne ko minke ko: «Ni dɔɔnin kera, aw tɛna ne ye tuun, ko nka ni dɔɔnin kera o kɔ fε tuun, aw bεna ne ye,» aw bε jɔgɔn jininkara o le ra wa? ²⁰ Can ra ne b'a fɔ aw ye ko aw kɔni, aw bεna kasi, ka mapumankokan bεε fɔ, k'a sɔrɔ dunupamɔgɔw bε jagarira. Aw jusu bεna kasi, nka aw ta jusukasi bεna yeɛma ka kε jagari ye. ²¹ Ni muso bε tin na, janasisi b'a sɔrɔ, sabu denworo wagati tɔɔrɔ sera a ma. Nka ni den worora ka ban, a hakiri tε to a ta dimi na tuun jagari koson, sabu adamaden dɔ worora dunupa kɔnɔ. ²² Aw kɔni, aw fana janasisinin lo sisan; nka ne bεna aw ye tuun, aw jusukun bεna jagari, mɔgɔ si tɛna se ka o jagari bɔsi aw ra.

²³ «Ni o lon ka se, aw tɛna ne jininka foyi si ra tuun. Can ra ne b'a fɔ aw ye ko ni aw nana ne Fa Ala daari fɛn o fɛn na ne tɔgɔ ra, a bεna o kε aw ye. ²⁴ Hali bi aw ma foyi daari Ala fε ne tɔgɔ

ra fɔlɔ; aw ye a daari, a bɛna a di aw ma, janko aw ta jagari ye dafa.»

Yesu ka se sɔrɔ dunuɓa kan ka ban

²⁵ Yesu ko: «Ayiwa, ne ka aw karan nin kow bɛɛ ra ni kuma kɔrɔmanw le ye. Nka wagati dɔ bɛna se, ne tɛna aw karan ni kuma kɔrɔmanw ye tuun; ne bɛna kuma gbɛya k'a fɔ aw ye ka Fa Ala ta kow yira aw ra. ²⁶ Ni o lon nana se, aw bɛna Fa Ala daari ni ne tɔgɔ le ye; ne tɛna a fɔ tuun ko ne bɛna Fa Ala daari aw ye. ²⁷ Sabu Fa Ala yɛɛ bɛ aw kanu, sabu aw bɛ ne kanu, ani aw lara a ra fana ko ne bɔra ale le ra. ²⁸ Can lo, ne bɔra Fa Ala le fɛ ka na dunuɓa ra; sisan ne bɛ bɔ dunuɓa ra ka sekɔ ka taga Fa Ala fɛ.»

²⁹ Yesu ta karamɔgɔdenw ko: «Ɔnhɔn, sisan kɔni, i ka kuma gbɛ k'a fɔ an ye; a ma kɛ talen ye tuun. ³⁰ Sisan kɔni an k'a lon ko i ka fɛn bɛɛ lon, ko hali i ka kan ka jininka ko minw na, i ka o jininkariw bɛɛ lon ka ban, sani an ye i jininka. O le kosɔn an lara a ra ko i bɔra Ala ra.» ³¹ Yesu ka o jaabi ko: «Aw ko aw lara ne ra sisan kɛ? ³² Ayiwa, wagati dɔ bɛna se, a yɛɛ sera ka ban, aw bɛɛ bɛna bori ka janjan, bɛɛ bɛna taga a ta fan na, ka ne kelen to. Nka o bɛɛ n'a ta, ne kelen tɛna to, sabu Fa Ala bɛ ni ne ye. ³³ Ne ka nin kow fɔ aw ye, janko aw jusu sumanin ye to ne ta jɛnɔgɔnya ra. Aw bɛna tɔrɔ dunuɓa kɔnɔ, nka aw ye jija! Ne ka se sɔrɔ dunuɓa kan.»

17

Yesu ka Ala daari a yɛɛ ta ko ra

¹ Yesu ka o kuma fɔ minke, a ka a na korɔta san fe k'a fɔ ko: «Fa Ala, sisan wagati sera, Den* min bɔra i ra, bonya la o kan mɔgɔw na na, janko ale fana ye i bonya. ² Sabu i ka sebagaya di a ma k'a sigi dunɔnamɔgɔw bɛɛ kunna, janko i ka minw bɛɛ lana a fe, a ye panamanya banbari di olugu bɛɛ ma. ³ Nanamanya banbari korɔ ye ko o ye ele lɔn, ele min kelenpe ye Ala panaman ye, ani i ka min ci, Yesu Kirisita, ka o fana lɔn. ⁴ Ne ka i tɔgɔ bonya dugukolo kan; i tun ka baara min di ne ma ko ne ye a ke, ne ka o ke k'a dafa. ⁵ Sisan Fa Ala, ne bonya, k'a to ne ye ke ni i ye; bonya min tun be ne fe kakɔrɔ, k'a sorɔ dunɔna tun ma dan folo, o bonya di ne ma.»

Yesu ka Ala daari karamɔgɔdenw ye

⁶ «I ka mɔgɔ minw bɔ dunɔnamɔgɔw ra ka o di ne ma, ne ka i tɔgɔ yira olugu ra, janko o ye i lɔn. O tun ye ele taw le ye, nka i ka o di ne ma; o fana ka i ta kuma mara. ⁷ Sisan koni o k'a lɔn ko i ka fen o fen di ne ma, ko o bɔra ele yere le ra. ⁸ Sabu i ka kuma minw fɔ ne ye, ne ka o le fɔ o ye fana; o sɔnna o ma. O k'a lɔn ko can ra, ne bɔra ele le ra; o lara a ra ko ele le ka ne ci. ⁹ Ne be i daarira olugu le ye. Ne te i daarira dunɔnamɔgɔ tɔw ye; i ka minw di ne ma, ne be i daarira olugu le ko ra, sabu o ye ele ta le ye. ¹⁰ Fen o fen be ne fe, o ye ele ta le ye; fen o fen be ele fe fana, o ye ne ta le ye. Ne ta bonya be lɔn olugu le fe. ¹¹ Ne bɛna bɔ dunɔna ra, nka olugu bɛna to dunɔna ra yan; ne bɛna taga i fe. Fa Ala Saninman, o mara ni i tɔgɔ ta sebagaya ye, i ka o sebagaya min di ne ma, janko o ye ke kelen ye i ko ele ni ne be

kelen ye cogo min na. ¹² Ne tun be ni o ye wagati min na, ne ka o mara ni i tɔgɔ ta sebgaya ye, i ka o sebgaya min di ne ma. Ne ka o beε mara, o si ma halaki, fɔ min tun ka kan ka halaki, janko kuma min sebera, o ye ke can ye.

¹³ «Nka sisan ne be taga i fe, ne be nin kow beε fɔ sisan le ka ne to dunupa ra yan; janko ne ta pagari ye ke o fe, ka dafa. ¹⁴ Ne ka o karan i ta kuma ra; dunupamogow be o koninya, sabu o ni dunupamogow te kelen ye i n'a fɔ ne ni dunupamogow te kelen ye cogo min na. ¹⁵ Ne te i daarira ko i ye o ta ka bo dunupa ra, nka ko i ye o tanga Setana le ma; ¹⁶ sabu o ni dunupamogow te kelen ye, i n'a fɔ ne ni dunupamogow te kelen ye cogo min na.

¹⁷ «O bla danna ka o saninya ni i ta can ye, sabu i ta kuma le ye can ye. ¹⁸ I ka ne ci dunupa ra cogo min na, ne fana ka o ci dunupa ra o cogo kelen le ra. ¹⁹ Ne ka ne yere bla danna ka ke ele kelen ta ye olugu le koson, janko olugu fana ye bla danna i ye can ra.»

Yesu ka Ala daari lanabaga tɔw beε ko ra

²⁰ «Ne te i daarira ninnugu doron le koson; minw bena la ne ra olugu ta waajuri sababu ra, ne be i daarira olugu fana ye, ²¹ janko o beε ye ben ka ke kelen ye, i n'a fɔ ele Fa Ala, ele be ne ra cogo min na, ani ne fana be ele ra cogo min na. Olugu fana ye ke anw na, janko dunupamogow ye la a ra ko ele le ka ne ci. ²² Ne koni, i ka bonya min di ne ma, ne ka o jɔgon le di o ma, janko o ye jen ka o kan ke kelen ye, i n'a fɔ ele ni ne ye kelen ye cogo min na. ²³ Ne be olugu ra cogo min

na, ani ele be ne ra cogo min na, olugu fana ye ke kelen ye ten ka na, janko dunupamogow y'a lon ko ele le ka ne ci, ko ele be olugu fana kanu i ko i be ne kanu cogo min na.

²⁴ «Fa Ala, ne b'a fe ko ne bena ke yoro min na, i ka mogow minw di ne ma, olugu fana ye ke o yoro ra, janko i ka noro min di ne ma, o ye o noro ye; sabu i ka ne kanu kabini dunupa tun ma dan folo. ²⁵ Fa Ala, ele min terennin lo, dunupamogow ma i lon, nka ne koni, ne ka i lon; ninnugu fana k'a lon ko ele le ka ne ci. ²⁶ Ne ka i togo yira o ra, ne bena a yira o ra tuun, janko i ka ne kanu ni kanuya min ye, o kanuya jagon ye ke olugu fana konu, ne fana ye ke o konu.»

18

O tagara Yesu minayoro ra
(*Matiyu 26.45-56; Marika 14.43-50; Luka 22.47-53*)

¹ Ayiwa, Yesu ka o kumaw fo ka ban tuma min na, a bora ni a ta karamogodenw ye ka taga Sedoron ko ko fe. Yiritu do tun be o yoro ra, o donna o yiritu konu. ² Zudasi min tun be Yesu janfara, ale fana tun be o yiritu yoro lon, sabu Yesu tun be to ka taga ni o ye o yoro ra. ³ O ra, Zudasi blara sorasikuru do na, ani Alabatosoba korosibaga dow; sarakalasebagaw kuntigiw ni Farisiw le tun ka o ci. O tagara se o yiritu ra ni tasumamanaw ni fitinaw ni kerekeminanw ye o boro. ⁴ Fen o fen tun bena Yesu soro, a yere tun ka o bee lon ka ban; a gbarara o mogow ra ka o jininka ko: «Aw be jontigi le yoropinina?» ⁵ O

k'a jaabi ko: «Yesu Nazaretikace.» Yesu ko o ma ko: «Ne lo!» Zudasi min tun be Yesu janfara, ale tun be o ce ra.

⁶ Kabini Yesu ko «Ne lo,» o sekora ni o ko ye, ka benben dugu ma. ⁷ Yesu ka o jininka tuun ko: «Aw be jontigi le jinina?» O ko: «Yesu Nazaretikace.» ⁸ Yesu ko o ma ko: «Ne k'a fo aw ye ka ban ko ne lo. Ni aw be ne le yoropinina, aw ye ninnugu to o ye taga.» ⁹ O kera minke, Yesu tun ka kuma min fo, o kera can ye, ko: «Ne Fa, i ka min o min di ne ma, o si ma tunu ne boro.»

¹⁰ O y'a soro muru do tun be Simon Piyeri fe. Ale ka o sama ka a bo, ka sarakalasebagaw kuntigiba ta jonce kininboroyanfan toro tige. O jonce togo tun ye ko Malikusi.

¹¹ Yesu ko Piyeri ma ko: «I ta muru don a la ra! O tuma, ne Fa Ala ka toro min latige ne ye, ele t'a fe o ye se ne ma le wa?»

¹² Ayiwa, sorasiw ni o ta kuntigi, ani Yahudiyaw ta Alabatosoba korosibagaw ka Yesu mina k'a siri. ¹³ O tagara ni a ye Ane le fe folo. Ane tun ye Kayife burance ye; Kayife le tun ye sarakalasebagaw kuntigiba ye o san na. ¹⁴ Kayife le tun ka Yahudiyaw kuntigiw ladi k'a fo o ye ko: «Mogo kelen ye sa jamana mogow bee no ra, o le ka fisa aw ma.»

Piyeri ko a ma Yesu lon

(Matiyu 26.69-70; Marika 14.66-68; Luka 22.55-57)

¹⁵ O tagato ni Yesu ye, Simon Piyeri ni karamogoden do tugura o ko. Lonbagaya tun be o karamogoden ni sarakalasebagaw kuntigiba* ce; o le koson a donna ni o ye sarakalasebagaw

kuntigiba ta lu kɔnɔ. ¹⁶ Piyeri tun tora kenɛ ma, da ra. O karamɔɔden min tun ye sarakalasebagaw kuntigiba lɔnbaga ye, ale bɔra kenɛ ma; muso min tun bɛ da kɔrɔsira, a nana kuma o fɛ ka Piyeri ladon lu kɔnɔ. ¹⁷ Baardenmuso min tun bɛ luda kɔrɔsira, ale ko Piyeri ma ko: «Yala ele fana tɛ nin cɛ ta karamɔɔden dɔ le ye wa?» Piyeri ko: «Ɔn-ɔn, ne tɛ o dɔ ye dɛ!»

¹⁸ I n'a fɔ nɛnɛ tun bɛ yi, baardenw ni sorasiw ka tasuma don, ka lɔ a kɔrɔ ka to ka o tasuma ja. Piyeri fana tun lɔnin bɛ o kɔrɔ, ka to ka ta ja fana.

*Sarakalasebagaw kuntigiba ka Yesu jininka
(Matiyu 26.59-66; Marika 14.55-64; Luka
22.66-71)*

¹⁹ Ayiwa, sarakalasebagaw kuntigiba* ka Yesu jininka a ta karamɔɔdenw ni a ta karan ko ra. ²⁰ Yesu ka a jaabi ko: «Ne kɔni kumana mɔɔɔw bɛɛ na na kenɛ kan; ne tun bɛ mɔɔɔw karan karanso* kɔnɔ, ani Alabatosoba kɔnɔ wagati bɛɛ, Yahudiyaw bɛ jɔɔɔn lajɛn o yɔrɔ minw na; ne ma ne ta kuma si fɔ dogo ra. ²¹ Mun kosɔn i bɛ ne jininka tuun? Mɔɔɔ minw sɔnna ka ne ta kuma lamɛn, olugu jininka; ne kumana o fɛ cogo min na, olugu ka o lɔn fɔ ka na.» ²² Yesu ka o kuma fɔ minke, Alabatosoba kɔrɔsibaga minw tun lɔnin bɛ Yesu kɔrɔ, o ra kelen ka tɛɛɛ ci a toro kɔrɔ, k'a fɔ a ye ko: «I bɛ sarakalasebagaw kuntigiba le jaabira tan wa?» ²³ Yesu ko o cɛ ma ko: «Ni ne ka kumajugu le fɔ, fɛn min k'a kɛ kumajugu ye, o fɔ ne ye. Nka ne ka min fɔ, ni o tɛ kumajugu ye, mun kosɔn ele ka ne bugɔ?» ²⁴ Ka Yesu boro

fla sirinin to, Ane k'a lataga sarakalasebagaw kuntigiba Kayife fe.

Piyeri k'a fo tuun ko a ma Yesu lon

(Matiyu 26.71-75; Marika 14.69-72; Luka 22.58-62)

²⁵ O y'a soro Simon Piyeri belen tun lonin be a be tasuma jara. Mogo do ko a ma ko: «Ele fana te nin ce ta karamogoden do le ye wa?» Piyeri ma son ka lo a ra; a ko: «On-on, ne te o do ye de!» ²⁶ Piyeri tun ka ce min toro kelen caron, o balemace min tun ye sarakalasebagaw kuntigiba* ta baaraden do ye, o ko Piyeri ma ko: «O tuma ne yere na ma ele ni a ye nogon fe yiritu ra wa?» ²⁷ Piyeri belen ma son ka lo a ra. O yoronin bee dondo kasira.

O tagara ni Yesu ye Pilati fe

(Matiyu 27.1-2,11-14; Marika 15.1-5; Luka 23.1-5)

²⁸ O ko, o bora ni Yesu ye Kayife fe, ka taga ni a ye jamanatigi ta bonba konso. O tun kera sogomada jona le fe. Yahudiyaw ma son ka don bonba konso, janko o saninyanin ye to, ka Jonyaban janagbe* domuni ke. ²⁹ O le koson Pilati bora ka taga o no fe kene ma, ka o jininka, ko: «Nin ce jarakikun ye mun le ye aw fe?» ³⁰ O ka Pilati jaabi ko: «Ni nin ce tun ma ke kojugukebaga ye, an tun tena na ni a ye i fe.» ³¹ Pilati ko o ma ko: «Aw yere ye taga ni a ye ka taga a ta kiti tige ka kana ni aw ta sariya* ye.» O ko Pilati ma ko: «Anw man kan ka kiti tige mogo si kan k'a faga.»

³² O kera, janko Yesu tun ka kuma min fɔ k'a sa cogoya yira, o kuma ye ke can ye.

³³ Pilati sekɔra ka don bonba kɔnɔ, ka Yesu wele k'a jininka ko: «Ele le ye Yahudiyaw ta masace ye wa?» ³⁴ Yesu k'a jaabi ko: «Ele yere le ka o kuma miiri k'a fɔ wa, walama mɔgɔ were le ka o fɔ i ye?» ³⁵ Pilati ko: «O tuma ne ye Yahudiya dɔ le ye wa? I yere ta siyamɔgɔw, ani sarakalasebagaw* kuntigiw le nana ni i ye ne fe, ko ne ye kiti tige i kan; i ka mun le ke?» ³⁶ Yesu ka a jaabi ko: «Ne ta masaya te nin dunuɓa ra yan; ni ne ta masaya tun be nin dunuɓa ra yan, ne nofemɔgɔw tun bena kere ke, janko Yahudiyaw kuntigiw kana se ka ne mina. Nka ne ta masaya te nin dunuɓa ra yan sisan.» ³⁷ Pilati ko Yesu ma ko: «O tuma ele ye masace le ye wa?» Yesu ka a jaabi ko: «I k'a fɔ cogo min na, ne ye masace le ye. Ne nana woro dunuɓa ra min kosɔn, o ye ka can yira mɔgɔw ra. Mɔgɔ o mɔgɔ b'a fe ka tagama can kan, o tigi be ne ta kuma lamɛn.» ³⁸ Pilati ko: «Mun yere le ye can ye?»

Yahudiyaw ko Yesu ye faga

(Matiyu 27.15-31; Marika 15.6-20; Luka 23.13-25)

Pilati ka o fɔ minke, a bɔra ka taga Yahudiyaw no fe kene ma tuun, ka taga a fɔ o ye ko: «Ne kɔni ma foyi si sɔrɔ nin ce ra min be se ka ke a fagakun ye. ³⁹ Ayiwa, i n'a fɔ landa dɔ be aw fe ko san o san, Jonyaban janagbe* ra, ne ye kasoden kelen labla, ayiwa, aw b'a fe ne ye Yahudiyaw ta masace labla wa?» ⁴⁰ Jama perenna tuun ko:

«Ὁν-ἄν, ale tē! Barabasi le labla!» K'a soro o Barabasi togo tun ye benkannikebaga le ye.

19

Pilati sanna Yesu fagako ma

¹ Ayiwa, Pilati ko o ye Yesu mina ka a bugo ni gbeɓe ye. ² Sorasiw ka nani dan ka o ke i ko masafugula, ka o biri Yesu kun na, ka deregeba wulenman do don a kan na. ³ O gbarara a koro k'a fo a ye ko: «Yahudiyaw ta masace, an be i fora!» O ka tege ci a toro koro.

⁴ Pilati bora kene ma tuun k'a fo Yahudiyaw ye ko: «Ne bena a to o ye bo ni a ye kene ma yan, janko aw y'a lon ko ne ma foyi si soro a ra min be se ka ke a fagakun ye.» ⁵ O bora ni Yesu ye kene ma; nani fugula be a kun na, masaderege wulenman be a kan na. Pilati ko jama ma ko: «Ayiwa, ce ye nin ye.» ⁶ Sarakalasebagaw* kuntigiw, ani Alabatosoba korosibagaw na lara Yesu kan minke, o perenna ko: «A gbengben yiri ra! A gbengben yiri!» Pilati ko: «Aw yere ye a mina ka taga a gbengben yiri ra, sabu ne ma foyi ye nin ce ra min be a fagakun bo.» ⁷ Yahudiyaw kuntigiw ka Pilati jaabi ko: «Sariya do be anw fe; ka kapa ni o sariya ye a ka kan ka faga le, sabu a ko Den min bora Ala ra* ko ale le be o ye.»

⁸ Pilati ka o kuma men minke, do farara a ta siranya kan tuun. ⁹ A sekora ka don bonba konon tuun, ka Yesu nininka ko: «Ele bora min le?» Yesu ma a jaabi. ¹⁰ Pilati ko a ma ko: «I jera ne le ra wa? I m'a lon ko se be ne ye ka i labla, ko se be ne ye ka i gbengben yiri ra fana wa?»

11 Yesu ka Pilati jaabi ko: «Ala le ka o se di i ma bi, ni o tɛ, se foyi si tun tɛna kɛ ele fɛ ne kan; o le kosɔn min ka ne mina ka na ne di ele ma, o tigi le ka jurumunba kɛ ka tɛmɛ ele kan.» 12 Kabini Yesu ka o fɔ, Pilati ka cogoya jini ka Yesu labla. Nka Yahudiyaw tun bɛ pɛrɛnna, ko: «Ni i ka nin cɛ labla, i tɛ masacɛba Sezari teri ye. Ni mɔgɔ o mɔgɔ ko ale ye masacɛ ye, o tigi ye masacɛba Sezari jugu le ye.»

13 Pilati ka o kuma mɛn minkɛ, a ka Yesu labɔ kɛnɛ ma tuun. Bonba yɔrɔ min tun labɛnna ni kabakuruw ye, min bɛ wele heburukan na ko «Gabata», Pilati nana sigi a ta kititigesiginan kan o yɔrɔ le ra. 14 O lon dugusagbɛ le tun ye Jɔnyaban panagbɛ* ye; tere tun bɛ kuncɛ. Pilati ko Yahudiyaw ma ko: «Aw ta masacɛ ye nin ye!» 15 O pɛrɛnna, ko: «A faga! A faga! A gbengben yiri ra!» Pilati ko o ma ko: «Ka aw yɛrɛ ta masacɛ gbengben yiri ra wa?» Sarakalasebagaw* kuntigiw k'a jaabi ko: «Masacɛ wɛrɛ tɛ an fɛ ni masacɛba Sezari tɛ.» 16 A laban Pilati ka Yesu don o boro, ko o ye taga a gbengben yiri ra. O k'a mina ka taga ni a ye.

O ka Yesu gbengben yiri ra

(Matiyu 27.32-44; Marika 15.21-32; Luka 23.26-43)

17 Yesu ka a ta gbengbenyiri ta; o bɔra dugu kɔnɔ ka taga yɔrɔ dɔ ra min bɛ wele ko Kunkolo yɔrɔ; heburukan na a bɛ wele ko Goligota. 18 O k'a gbengben yiri ra o yɔrɔ le ra. O ka mɔgɔ fla wɛrɛ gbengben ni a ye yiri wɛrɛw kan, kelen bɛ a fan kelen na, kelen bɛ a fan dɔ ra, Yesu bɛ o cɛ ma.

19 Pilati ka kuma dɔ sɛbɛ ka o dulon gbengbenyiri* san fɛ. A k'a sɛbɛ ko: «Yesu Nazaretikacɛ, Yahudiyaw ta masacɛ.»

20 Yahudiyaw caman ka o sɛbɛri karan, sabu o tun ka Yesu gbengben yɔrɔ min na, o yɔrɔ ni dugu cɛ tun man jan; o sɛbɛri fana tun kɛra heburukan na, ani latenkan na, ani gerekikan na.

21 Sarakalasebagaw* kuntigiw tagara a fɔ Pilati ye ko: «I tun man kan k'a sɛbɛ ko: <Yahudiyaw ta masacɛ.> I ka kan ka sɛbɛ le ko: <Cɛ nin ko ale ye Yahudiyaw ta masacɛ ye.> »

22 Pilati ka o jaabi ko: «Ne ka min sɛbɛ ka ban, o sɛbera le.»

23 Ayiwa, sorasiw ka Yesu gbengben yiri ra ka ban tuma min na, o ka a ta faniw taran ka o kɛ sigiyɔrɔma naani ye, o bɛɛ kelen kelen ni o ta. O ka a ta deregeba fana ta; o deregeba tun ye fani kuturu kelen le ye, karansira si tun tɛ a ra, k'a ta a sanfeyɔrɔ ra fɔ ka taga a bla a dugumayɔrɔ ra.

24 Sorasiw k'a fɔ jɔgɔn ye ko: «An kana a ta deregeba faran; an ye kara la, janko min bɛna a sorɔ, an ye o tigi lɔn.» O kɛra minkɛ, min sɛbera Kitabu kɔnɔ, o kɛra can ye ko:

«O ka ne ta faniw taran o ni jɔgɔn cɛ, ka kara la ne ta deregeba kosɔn.» Sorasiw ka o kow le kɛ.

25 Ayiwa, Yesu bamuso ni a bamuso bale-mamuso, ani Kilopasi ta muso Mariyamu, ani Mariyamu Magidalakamuso, olugu tun lɔnin bɛ Yesu ta gbengbenyiri kɔrɔ. 26 Yesu ka a bamuso ye minkɛ, a ta karamɔgɔden min ko tun ka di a ye, a ka o fana lɔnin ye a bamuso kɔrɔ minkɛ,

a ko a bamuso ma ko: «Ne bamuso, i dence le ye nin ye.» ²⁷ O kɔ, a ko o karamɔgɔden ma ko: «I bamuso le ye nin ye.» K'a ta o lon na, o karamɔgɔden tagara ni Yesu bamuso ye a ta so.

Yesu sacogo

(Matiyu 27.45-56; Marika 15.33-41; Luka 23.44-49)

²⁸ O kɔ, Yesu k'a lon ko kow bɛɛ dafara tuma min na, a ko: «Minlɔgɔ bɛ ne ra.» A ka o fɔ, janko min sebera Kitabu kɔnɔ, o ye kɛ can ye.

²⁹ O y'a sɔrɔ daga dɔ tun bɛ o yɔrɔ ra, o fanin tun bɛ minnifen kumunin dɔ ra. O ka fu dɔ su o minnifen na, ka a dulon izope yiri dɔ ra, ka o la Yesu da ra. ³⁰ Yesu ka o minnifen sɔnsɔn tuma min na, a ko: «Sisan a bɛɛ dafara.» O kɔ, a ka a kun suuru, ka sa.

Sorasi dɔ ka Yesu sɔgɔ a gɛren na

³¹ Ayiwa, o lon tun ye Yahudiyaw ta Nenekirilon* jasigi le ye. Yahudiyaw kuntigiw tun t'a fɛ ko mɔgɔ minw gbengbenna yiri ra, olugu ye to yi ka Nenekirilon se; sabu o Nenekirilon tun ka bon ka tɛmɛ Nenekirilon tɔw bɛɛ kan. O kosɔn o tagara Pilati daari ko a y'a to o ye taga mɔgɔ gbengbenninw senw karikari, ka o suw lajigi ka bɔ yiri ra. ³² Cɛ fla minw tun gbengbennin bɛ ni Yesu ye, sorasiw tagara o ra folɔ senw karikari, ka yeɛma ka tɔ kelen fana senw karikari. ³³ O sera Yesu ma minke, o k'a ye ko ale sara ka ban. O kosɔn o ma ale senw karikari. ³⁴ Nka o bɛɛ n'a ta, sorasi kelen ka Yesu sɔgɔ a gɛren na ni taman ye. O yɔrɔnin bɛɛ ra jori ni ji bɔra o sɔgɔda ra.

³⁵ Mɔgɔ min ka nin kow lakari, ale yere na le k'a ye; a ta seereya fana ye can le ye. Ale yere lanin b'a ra ko a be can le fora. A ka nin kow lakari, janko aw fana ye la a ra. ³⁶ Ayiwa, nin kow kera minke, min sebera Kitabu konɔ, o kera can ye ko: «A kolo dɔ man kan ka kari.» ³⁷ A sebera fana Kitabu yɔrɔ dɔ wɛrɛ ra ko: «O ka min sɔgɔ, o bena o na lo ale le ra.»

O ka Yesu sutara

(Matiyu 27.57-61; Marika 15.42-47; Luka 23.50-56)

³⁸ O kɔ, Yusufu Arimatekace tagara Pilati daari ko a y'a to o ye Yesu su lajigi ka bo yiri ra; Pilati sonna. A tagara Yesu su lajigi. Yusufu tun ye Yesu ta karamogoden dɔ le ye, nka a tun be a dogora Yahudiyaw nasiran koson. ³⁹ Ayiwa, Nikodemu min tun tagara Yesu fe lon dɔ su fe, ale fana nana ni sumadiyanan suguya fla jagaminin ye jɔgɔn na, min ye miri ye, ani alowesi. A bee lajennin tun be kilo bisaba bo. ⁴⁰ O ka Yesu su ta, ka fanigbe dow ke k'a melege, ka kasadiyananw ke a kan ka kapa ni Yahudiyaw ta sudoncogo ye. ⁴¹ O tun ka Yesu gbenben yiri ra yɔrɔ min na, yiritu dɔ tun be o yɔrɔ ra, ani kaburukura dɔ tun be o yiritu konɔ; mɔgɔ si su tun ma don o kaburu konɔ folo. ⁴² I n'a fo o lon tun ye Yahudiyaw ta Nenekirilon* nasigi ye, o ka Yesu su don o kaburu konɔ, sabu o yɔrɔ le tun ka surun.

19:36 19.36 Nin kuma fora Bori 12.46; Jateri 9.12; Zaburu 34.21.

19:37 19.37 Nin kuma fora Jakariya 12.10.

20

*Karamɔgɔdenw tagara kaburu lakolon sɔrɔ
(Matiyu 28.1-8; Marika 16.1-8; Luka 24.1-12)*

¹ Ayiwa, lɔgɔkun tere fɔlɔ sɔgɔmada jona fɛ, k'a sɔrɔ kenɛ tun ma ci fɔlɔ, Mariyamu Magidalakamuso tagara kaburu ra. A tagara a sɔrɔ ko kabakuruba bɔra kaburu da ra. ² A borira ka taga Piyeri fɛ, ani karamɔgɔden min ko tun ka di Yesu ye, ka taga a fɔ o ye ko: «O ka Matigi su ta ka bɔ kaburu kɔnɔ; an fana ma a blayɔrɔ lɔn.» ³ Piyeri ni o karamɔgɔden bɔra ka taga kaburu ra. ⁴ O fla bɛɛ tun bɛ borira jɔgɔn fɛ, nka o karamɔgɔden borira ka Piyeri dan, ka kɔn a ja kaburu ra. ⁵ A sera yi minke a birira ka kaburu kɔnɔ flɛ, ka fanigbɛw blandin ye, nka a ma don. ⁶ Simɔn Piyeri tun bɛ a kɔ; ale sera minke, a donna kaburu kɔnɔ ka fanigbɛw blandin ye. ⁷ Fani min tun kɛra ka Yesu kun datugu, a ka o blandin ye, nka a ni kasanke tun tɛ yɔrɔ kelen na; a tun kurunin lo ka bla a danna. ⁸ Ayiwa, karamɔgɔden min tun kɔnna ka se kaburu ra, ale sɔrɔra ka don kaburu kɔnɔ. A k'a ye ten minke, a lara a ra. ⁹ Sabu kuma min tun sɛbera Kitabu kɔnɔ, ko Yesu ka kan ka kunu, karamɔgɔdenw tun ma o faamu fɔlɔ. ¹⁰ O kɔ, o karamɔgɔden fla bɔra ka taga o ta so.

*Yesu ka a yɛrɛ yira Mariyamu Magidalakamuso ra
(Matiyu 28.9-10; Marika 16.9-11)*

¹¹ Ayiwa, Mariyamu tun nana kaburu ra ka na lo ka kɛ kasi ye. A kasitɔ, a ka a kun suuru ka kaburu kɔnɔ flɛ. ¹² A ka mɛlɛkɛ fla ye; deregegbe

be o kan na. Yesu su tun lanin be yoro min na, o tun siginin be o yoro ra. Kelen be a kunyanfan na, to kelen be a senyanfan na. ¹³ Melekew ka Mariyamu jininka ko: «Muso, mun na i be kasira?» A ko: «O ka ne Matigi su le ta; ne m'a lon o ka a bla yoro min na.» ¹⁴ Ka a to o kuma ra, a ka a na munu ka Yesu lonin ye; nka a m'a lon ko Yesu lo. ¹⁵ Yesu ka a jininka ko: «Muso, mun na i be kasira? I be jon le yoropinina?» Ayiwa, a kera Mariyamu na na ko yiriforotigi lo. Mariyamu ko: «Ne be Yesu le yoropinina; ni a kera ko ele le ka a ta, a yoro yira ne ra, ne be taga a ta ka taga ni a ye.» ¹⁶ Yesu ko a ma ko: «Mariyamu!» Mariyamu ka a na munu k'a fo heburukan na ko: «Rabuni!» (O koro le ye ko «An karamogw.») ¹⁷ Yesu ko a ma ko: «I kana maga ne ra, sabu ne ma yelen folo ka taga ne Fa fe. Taga a fo ne balemaw ye ko ne be yelenna ka taga ne Fa ni aw fana Fa fe, ne ta Ala, ani aw fana ta Ala.» ¹⁸ Mariyamu Magidalakamusu tagara a fo karamogodenw ye ko ale ka Matigi ye; Yesu ka min fo a ye, a ka o fo karamogodenw ye.

*Yesu ka a yere yira a ta karamogodenw na
(Matiyu 28.16-20; Marika 16.14-18; Luka 24.36-49)*

¹⁹ O lon yere wulada fe, min tun ye logokun tere folo ye, karamogodenw tun lajenna bon do kono, ka da sogw o yere da ra Yahudiyaw nasiran koson. Yesu nana ka na lo o ce ma, k'a fo o ye ko: «Ala ye hera ke aw ye.» ²⁰ A ka o fo minke, a ka a borow ni a geren yira o ra. Karamogodenw ka Matigi ye minke, o jusu diyara kosebe. ²¹ Yesu

ko o ma tuun ko: «Ala ye hera ke aw ye. Fa Ala ka ne ci cogo min na, ne fana be aw ci o cogo ra.» ²² A ka o fo minke, a ka o fiye ni a dafɔɔ ye k'a fo o ye ko: «Ne be Nin Saninman* di aw ma. ²³ Ni aw ka mɔɔ o mɔɔ ta jurumun yafa, o tigi ta jurumun bena yafa; nka ni aw fana ma mɔɔ o mɔɔ ta jurumun yafa, o tigi ta jurumun tena yafa.»

Yesu ka a yere yira Toma ra

²⁴ Yesu nana a ta karamɔɔdenw fe lon min na, karamɔɔden tan ni fla ra min tɔɔ ye ko Toma, ni a be wele fana ko Flanin, ale tun te ni tɔw ye o lon na. ²⁵ Karamɔɔden tɔw k'a fo a ye ko: «An ka Matigi ye.» Toma ko o ma ko: «Ni ne koni ma negew no ye a boro ra, ka ne borokanden la o negew now ra, ka ne boro la fana taman no ra a geren na, ne te la a ra fiyewu.»

²⁶ Ayiwa, logokun kelen temenin ko, karamɔɔdenw lajennin tun be bon konɔ tuun. O lon na, Toma tun be ni o ye. O tun ka daw sɔɔ, nka o nana bara ka Yesu lonin ye o ce ma. A ka o fo ko: «Ala ye hera ke aw ye.» ²⁷ O ko, a ko Toma ma ko: «Toma, gbara yan; i boro la ne boro kan k'a fe; o ko, i ye i borokanden la ne geren na. I kana sigiya, nka i ye la ne ra.»

²⁸ Toma ko a ma ko: «E, ne Matigi, ani ne ta Ala ye!» ²⁹ Yesu ko a ma ko: «I ka ne ye minke, o le koson i lara ne ra ke! Minw lara ne ra k'a soro o ma ne ye, olugu ta pana.»

Yuhana ta Kitabu sebekun

³⁰ Yesu ka tagamasiyen caman were ke a ta karamɔɔdenw ja na; o ma sebe nin kitabu

kɔnɔ. ³¹ Nka minw sebera, o sebera le, janko aw ye la a ra ko Yesu le ye Kisibaga* ye, Den min bɔra Ala ra*, ani janko ni aw lara a ra, aw ye janamanya sɔrɔ a tɔgɔ baraka ra.

21

Yesu ka a yere yira karamɔgɔden wolonfla ra tuun

¹ Ayiwa, o kow kɔ fe, Yesu ka a yere yira a ta karamɔgɔdenw na tuun Tiberiyadi bada ra. A ka a yere yira o ra cogo min na, o fle nin ye: ² O y'a sɔrɔ Simɔn Piyeri, ani Toma min be wele fana ko Flarin, ani Natanayeli min be bɔ Kana, Galile mara ra, ani Zebede dence fla, ani karamɔgɔden fla were, olugu tun be jɔgɔn fe. ³ Simɔn Piyeri ko o ma ko: «Ne be taga jegeminayɔrɔ ra.» Karamɔgɔden tɔw ko: «An fana be taga ni i ye.» O bɔra ka taga don kurun kɔnɔ ka jɔ firi; nka o lon su fe, o ma jɛge foyi sɔrɔ.

⁴ Dugu nana gbɛ minke, o ka Yesu lonin ye bada ra; nka o m'a lon ko Yesu lo. ⁵ Yesu ko o ma ko: «Ne teriw, aw ka jɛge dɔ sɔrɔ wa?» O ka Yesu jaabi ko: «An ma foyi sɔrɔ.» ⁶ Yesu ko o ma ko: «Aw ye jɔ firi kurun kininboroyanfan fe, aw bɛna dɔ sɔrɔ.» O ka jɔ firi minke, jɛge cayakojugu fe, o ma se ka a sama ka bɔ ji ra. ⁷ Karamɔgɔden min tun ko ka di Yesu ye, ale ko Piyeri ma ko: «Piyeri, Matigi lo.» Kabini Piyeri k'a mɛn ko Matigi lo minke, a ka a ta derege ta ka a don, sabu a fari lakolon tun lo; a k'a yere firi ji ra. ⁸ Karamɔgɔden tɔw nana kurun kɔnɔ, o be jɔ samana, a fanin

jεge ra, sabu o ni jida tun tε tεmε nɔngɔn* ja kεmε fla jɔgɔn kan.

⁹ O sera kεnε ma tuma min na, o ka takami mananin ye, jεge bε a kan; o ka buru fana blandin ye. ¹⁰ Yesu ko o ma ko: «Aw ka jεge minw mina, aw ye na ni o dɔw ye yan.» ¹¹ Simɔn Piyeri donna kurun kɔnɔ ka jɔ sama ka bɔ ni a ye kεnε ma, a fanin jεgɛden baba gbansan na, jεgɛden kεmε ni bilooru ni jεgɛden saba. Nka jεge ni a caya bεε, jɔ ma faran. ¹² Yesu ko o ma ko: «Aw ye na domuni kε.» Karamɔgɔden si ma sɔn ka a jininka ko: «Ele ye jɔntigi le ye?» Sabu o bεε tun k'a lɔn ko Matigi lo. ¹³ Yesu gbarara ka buru ta k'a di o ma ka jεge fana di o ma. ¹⁴ Kabini Yesu kununa ka bɔ saya ra, nin le tun ye a sɔnaga sabanan ye ni a bε a yεrε yirara karamɔgɔdenw na.

Yesu ka Piyeri jininka

¹⁵ O ka domuni kε ka ban tuma min na, Yesu ko Simɔn Piyeri ma ko: «Yuhana dence Simɔn, i bε ne kanu ka tεmε ninnugu kan wa?» Piyeri ko: «ɔnhɔn, Matigi, ele yεrε ka a lɔn ko ne bε i kanu.» Yesu ko a ma ko: «I janto ne ta sagadenw na.» ¹⁶ Yesu ko a ma tuun a sɔnaga flanan na ko: «Yuhana dence Simɔn, i bε ne kanu wa?» Piyeri ko: «ɔnhɔn, Matigi; ele yεrε ka a lɔn ko ne bε ele kanu.» Yesu ko a ma ko: «Ne ta sagaw kɔrɔsi.» ¹⁷ Yesu ko Piyeri ma a sɔnaga sabanan na ko: «Yuhana dence Simɔn, i bε ne kanu wa?» Piyeri ja sisira, sabu Yesu ka a jininka fɔ sɔnaga saba, ko: «I bε ne kanu wa?» A ko Yesu ma o le ra ko: «Matigi, i ka fεn bεε lɔn; ele yεrε k'a lɔn

* **21:8** 21.8 Nɔngɔn ja kelen bε se ka ben mεtεrε tarance le ma.

ko ne be ele kanu.» Yesu ko a ma ko: «I janto ne ta sagadenw na.» ¹⁸ Yesu ko Simōn ma tuun ko: «Ne b'a fɔ i ye can ra, ko i kanbelenman, i tun be i ta derege don, ka i yere cesiri; ni yɔrɔ min ka i diya i be taga yi. Nka ni i nana kɔrɔ, i bena i boro kɔrɔta, mɔgɔ were be i ta derege don i ra ka i cesiri. I t'a fe ka taga yɔrɔ min na, o be taga ni i ye o yɔrɔ ra.» ¹⁹ Piyeri tun bena sa cogoya min na ka bonya la Ala tɔgɔ kan, Yesu ka nin kuma fɔ ka o le yira. O kɔ, a ko Piyeri ma ko: «Tugu ne kɔ!»

Karamɔgɔden min ko tun ka di Yesu ye

²⁰ Karamɔgɔden min ko tun ka di Yesu ye, Piyeri ka a ja munu ka o nato ye o kɔ fe. Ka o to domuni na lon do su fe, o karamɔgɔden le siginin tora Yesu kɔrɔ k'a pininka ko: «Matigi, jontigi le bena i janfa?» ²¹ Ayiwa, Piyeri ka o karamɔgɔden ye minke, a ko Yesu ma ko: «Matigi, nin do, mun le bena ale sɔrɔ?» ²² Yesu ko a ma ko: «Ni ne b'a fe ko ale ye to si ra fɔ ka taga se ne nalon ma, ele ta mun le be o ra? Ele kɔni ye tugu ne kɔ dɔrɔn!» ²³ Karamɔgɔdenw ka o kuma le ta ka o fɔ yɔrɔ beɛ ko o karamɔgɔden tena sa, k'a sɔrɔ Yesu m'a fɔ Piyeri ye ko a tena sa. Yesu ko le ko: «Ni ne b'a fe a ye to si ra fɔ ka taga se ne nalon ma, ele ta mun le be o ra?»

²⁴ Ayiwa, o karamɔgɔden le be nin kow seereya kera; ale le ka nin kow sebe fana. An fana k'a lon ko a ta kuma ye can le ye.

Kuma laban

²⁵ Ayiwa, Yesu ka ko caman were ke. Ni o beɛ tun sebera kelen kelen, ne be miiri ko kitabu

minw tun bɛna sɛbɛ, o tun tɛna kun dunuɗa bɛɛ
lajɛnnin konu!

Biblu Ala ta Kuma
Jula: Biblu Ala ta Kuma Bible

copyright © 2013 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Julakan

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-18

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source
files dated 29 Jan 2022

0c9588de-99ac-53f9-aa9b-6885106dcde8